

VIENYBĖ

Paveiksluotas Amerikos lietuvių savaitraštis

73 M. 23 N.

BROOKLYN, N. Y.

1959 M. BIRŽELIO (JUNE) 12 D.

Tel. APplégate 7-7257

KAINA 15 C.

DABAR

LEONARDAS ŽITKEVIČIUS

Dabar birželio mėnuo. Vienas gražiausių mėnesių. Saulės, žiedų, atgimusios gamtos mėnuo. Todėl nemaloniai skamba prie jo prisegtas epitetas — baisusis.

Tačiau baisus jis buvo 1941 — trėmimų — metais, nors tada jo taip ir nevadinom. Baisiojo pavadinimą, man rodosi, būsim pasigavę iš Pr. J. Naumiestičkio vaidinimo "Baisusis birželis," rodos, niekur nespaudinto, bet mėgėjų teatrų ne kartą vaidinto.

Pirmą kartą birželis Lietuvoje buvo baisus 1940 metais, prasidedant sovietų okupacijai, 1944 metais prasidėjus antrai okupacijai, jau buvo baisūs visi mėnesiai.

Dabar baisumas lyg ir atsilgęs, bet nedingęs. Vilkas pasiūkia vilku, nors ir bliuana taikingu avinėliu.

Zolę žalią, žolę jauną
Zvangios dalgės žvangiai pjauna.

Dabar Lietuvoje šienapjūtė, taip gražiai poeto Petro Vaičiūno apdainuota.

Petras Vaičiūnas buvo "rasotų spindulių" poetas. Gyvastringas, šviesus, pilnas jėgos. Deja, šiandieną jo nebeturime. Užgeso nesulaukęs savo septyniadešimt metų sukakties. Liko jo kūriniai. Jie neužges.

Petro Vaičiūno ypatingai pasigęs lietuvių teatras. Kito tokio dramaturgo Lietuva neturėjo. Anot Ipolito Tvirbutio, P. Vaičiūnas buvo "drąsus ir savitas savo temomis, scenai ir žiūrovui nesunkiai prieinamas ir mielas."

NEW YORKO BURMISTRAS R. WAGNERIS (dešinėje) birželio 14-ąją paskelbia Laisvės Dieną. Žinomas muzikas Charles Albert McLain jam įteikia vengrų laisvės vėliavą, slaptai išgabentą iš Vengrijos po revoliucijos. Iš kairės: lietuvaitė Regina Kulytė, laimėjusi Miss Freedom titulą, Aranka Kapin, Miss Vengrija, ir Anne Yalowega Hatfield, Miss Ukraina. Birželio 14 d., 8 val. vak., Carnegie salėje įvyks komunistų pavergtų tautų minėjimas — koncertas.

Tarptautiniai užkulisiai

Karui taip ir neprasidėjus...

Sovietų ultimatumas pasirodė esąs tikras blefas. Užsienio reikalų ministerių konferencijoje išryškėjo Prancūzijos - V. Vokietijos santarvė. Jos stiprinimui Adenaueris nutarė niekam neužleisti kanclerio vietos.

Prieš šešis mėnesius Nikita Chruščiovas pareikalavo jam priimtiniu būdu sutvarkyti Berlyno klausimą. Gegužės 27 d. to ultimatumo terminas suėjo ir vieninteliai šiviai, kurie susilaukė aišo plačiame pasaulyje, tebuvo karinės pagarbos salvės, paleistos prie tą dieną palaidoto John Foster Dulles kapo. Prie kapo stovėjo ir sovietinis užsienio reikalų ministeris Gromyko rankoje pagarbiai laikydamas paskutinį kapitalistinio pasaulio mados šūki — dviem numeriais perdidelį "katiloką." Pasaulinis karas neprasidėjo...

Prieš šešis mėnesius nuotikos nebuvo tokios ramios. Tiesa, šaltai galvojant nebuvo ir tada ko jaudintis. Logiškai gal-

vojant jokio karo tikėtis nebuvo galima, kas ir buvo VIENYBĖJE konstatuota. Tačiau nepaisant to, britų ministeris pirmininkas pasiėmęs kaikinę kepurę nuskubėjo į Maskvą, o vėliau apvažinėjo ir kitas Vakarų sostines. Rezultate buvo surasta tinkama išeitis... sovietams. Buvo sušaukta užsienio reikalų ministerių konferencija, kurioje sovietinės Rytų Vokietijos atstovas dalyvauja lygiai tokiomis pat teisėmis kaip Vakarų Vokietijos atstovas. Prieš tai niekas su jo nenorėjo kalbėtis. Nedidelis, bet vis šoks toks punktas sovietų naudai, kurie siekia įpratinti pasaulį prie tos minties, kad dabartinė padėtis yra sustovėjusi ilgiam lai-

kui — tik Berlyno klausimą dar reikia išspręsti. Dėl jo toliau bus kovojama, bet žymiai ramėsnėms priemonėms, pvz. kad ir grąšinimu, kad jei Vakarų Vokietijos prezidentas bus renkamas Berlyne, kaip buvo numatyta, tuojau bus paskelbta blokada...

Konferencijos metu paaiškėjo dar vienas įdomus dalykas. Vokietijos kanclerio paažiūrą atstovavo ne jo užs. reikalų ministeris von Brentano, kuris kartu su savo sovietinės Vokietijos kolega buvo pasodintas "pieštuko" nuotolyje nuo konferencijos stalo, bet ...Couve de Murville, Prancūzijos...

(Nukelta i 4 psl.)

TRYS PETRAPILIO STUDENTĖS po ilgų nesimatymo metų susitiko Washingtone: iš kairės į dešinę J. Nartūnė-Narutavičienė, J. Tūbellenė, Br. Škirplienė. Aldo nuotrauka

Ipolititas Tvirbutas tarp Hartfordo lietuvių

Režisierius Ipolititas Tvirbutas, gimęs 1899 m. rugpjūčio 10 d., yra kilęs iš inteligentiškos lietuvių šeimos. Jo tėvas buvo gydytojas, motina — pianistė. Ipolititas turėjo būti irgi gydytojas (toks buvo jo tėvo noras). Bet jis pasirinko kita kelią. Baigęs imperatoriškąją dramos meno akademiją, vaidino rusų teatre, vėliau nepriklausomos Lietuvos teatruose, kol II-ojo pasaulinio karo metu atsidūrė tremtyje.

Ipolititas Tvirbutas — svietis asmenybė. Daug būtų galima apie jį rašyti. Deja, tenka pa-

sitenkinti keletu trumpų bruožų iš jo veiklos. Atsidūręs Hartforde, nepavydėtinoje, labai sunkiose sąlygose jis įkūrė dramos studiją. Siela ir širdžia atsidaugęs šiam darbui, jis pastatė S. Maugham "Pažadėtąją žemę" ir P. Vaičiūno "Prisikėlimą."

Petras Vaičiūnas, I. Tvirbutas manymu, yra iškilis asmenybė lietuvių dramaturgijoje. Drąsus ir savitas savo temomis, scenai ir žiūrovui nesunkiai prieinamas ir mielas. Aštri jo plunksna daugelį kartų be pasigailėjimo raižė tariamąją mūšy-

poniją, savanaudžius valdininkus, karjeristus ir išnaudotojus. Sveikas lietuviškas kaimas, idealus inteligentas, sąžiningas valdininkas visuose jo veikaluose taip pat rado tinkamą vietą ir žiūrovo mielai buvo priimamas. Tokių temų pasirinkimas ir meistriškas jų išbaigimas ir buvo P. Vaičiūno, kaip dramaturgo, stiprybė.

Ipolititas Tvirbutas į Lietuvą grįžo 1922 m. rudenį. Visą laiką dirbo lietuviškame teatre Kaune, Šiauliuose ir Klaipėdoje. Vasarodavo Čekiškos valstijoje, tėvo ūkyje, netoli Dubysos.

Hartfordo lietuvių yra laimingi, savo tarpe turėdami I. Tvirbutą. Jo paruošti aktorai žavi žiūrovus. Tai režisieriaus nuopelnas. VMK

MATTHEW MAŽEIKA, Savininkas

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

8015 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

Trečiokas Agency

SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTŪRA

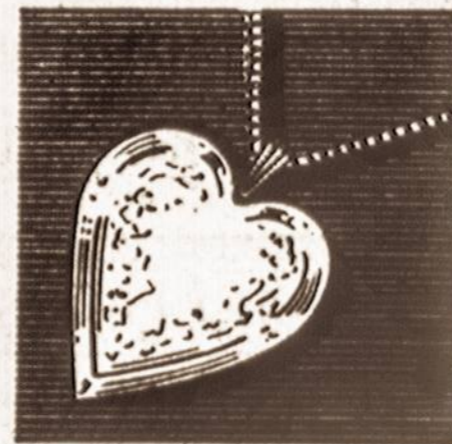
- KELIONĖS — visokiomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Įvairiausios ekskursijos. Sudaromi ir tvirtinami imigracijos bei kelionių dokumentai.
- PINIGAI — su pilnu užtikrinimu siunčiami į visus pasaulio kraštus, įskaitant ir rusų okupuotus. Persiuntimas į Lietuvą iki \$300 kainuoja \$1.65. Už \$1 išmoka 10 rublių.
- APDRAUDA — visokiausios rūšies sutvarkoma per geriausias ir tvirtiausias kompanijas.
- NUOSAVYBIŲ — pirkimo, pardavimo ir finansavimo reikalais sąžiningas pataravimas.
- FEDERALINIŲ MOKESČIŲ — Income Tax — parąšimas.

ALBINAS ir KAZYS TREČIOKAI
311 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.
Telefonas: Market 2-4867

**TWICE
Treasured!**

GENUINE
Amber
GEM OF THE AGES

GINTARAS
LIETUVOS AUKSAS

Įvairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis. Užsakoma per pašta. AMBER GUILD LTD. 80-19 31st Avenue JACKSON HEIGHTS, N. Y.

Baisiojo Birželio minėjimai

NEWARK, N. J. — Baisiojo birželio minėjimas, rengiamas Balfo 35 sk. iniciatyva, įvyks birželio 14 d., 12 val., Šv. Trejybės parapijos salėje.

10 val. 30 min. Šv. Trejybės bažnyčioje bus atlaikytos pamaldos ir pasakytas pritaikytas pamokslas. Salėje paskaitą skaitys V. Vaitiekūnas, giedos Šv. Cecelijos choras, deklamuos Rūta Graudųytė. Minėjime dalyvaus viešnios, kurios pačios yra iškentėjusios Sibiro tremties kančias ir dabar yra atvykusios į J. A. V.

Balfo, Alto ir LB Bostono apylinkės rengia tragiško birželio sukakties minėjimą kuris įvyks birželio 13 d., 7 val. vak., Šv. Petro lietuvių parapijos salėje.

Pagrindinis kalbėtojas bus kun. L. Jankus.

JONAS P. AMBROZAITIS, JR., sūnus Jono Ambrozaičių gyv. Waterbury, Conn., baigė University of Connecticut ir tuojau pradeda dirbti Eastern States Farmers Exchange.

VYRŲ CHORO KONCERTAS

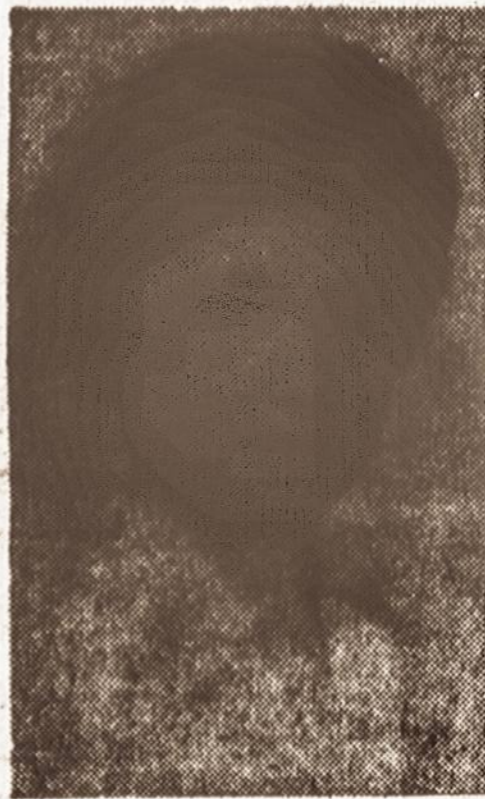
HARTFORD, CONN., — Birželio 6 d. įvyko vyrų choro metinis koncertas. Choras su pasisekimu sudainavo penkiolika įvairių kompozitorių dainų. Choro vadovas J. Petkaitis harmonizavo tris dainas, kurios šiame koncerte nuskambėjo puikiai ir darniai.

Akordeonu grojo lietuviška garsenybė Charles F. Dauber. Jis iš savo akordono išgauna tokius garsus, kad ir nemuzikaliausią asmenį užburia. Dauber ir čia, kaip Vienybės koncertuose įkaito, bet ir klausytojai savo plojimais audras kėlė.

Klausytojų buvo neperdaug. Keista, kad į kultūrinius rengimus daug mažiau publikos atsilanko, negu į civilines vestuves.

Metinio koncerto proga būtų buvę visai vietoje, jei būtų buvę ir himnai sugiedoti.

ALFONSAS BURNEIKA

MARIJA SAULAITIS

duktė A. Saulaičių gyv. Oakville, Conn., laimėjo 4 metų stipendiją į Amhurst College, Putnam, Conn.

Dorion's MFG'S OUTLET STORES, INC.

Mūsų krautuvėje gausite viską kas tik reikalinga artimiesiems Tėvynėje pradžūginti:

vilnonės, silkinės ir kitokios medžiagos žemesnėmis kainomis, negu kitur. Be to, medžiagos namų papuošimui: fiberglass ir kt. 148-09 JAMAICA AVENUE JAMAICA 35, N. Y. (išlipi Suthpin Blvd. stotyje) Tel: AXtel 7-6082

Vienybės skaitytojai perkantieji medžiagas siuntiniams į Lietuvą gauna 10% nuolaidą.

Traun's BARAS IR RESTORANAS

AUGUST TRAUN - Savininkas
N. E. cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 9-9352

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 N. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

PASIBAIGUS BALFO RINKLIAVAI CICERO miesto gatvėse šios organizacijos darbuotojai — D. Sabalis, A. Zailskas ir J. Arštikys skaičiuoja surinktus pinigus. Šiomet rinkliava dave 640,76 dol. pajamų. E. Šulaičio nuotrauka

Dailių Menų Klubas į ketvirtuosius metus

Lietuvių visuomenėje pagarbaus dėmesio susilaukęs Los Angeles Dailių Menų Klubas pradėjo ketvirtuosius metus.

Gegužės 30 d. DMK pirmininkė Elena Tumienė sušaukė susirinkimą apie 130 mylių už Los Angeles esančio gražaus ežero Arrowhead apylinkėse, kvapiame pušyne, virš 5,000 pėdų aukščiau jūros lygmens esančioje Ruigių — Masaičių vietoje. Susirinkime kalbėjo Gasparas Velička — apie lietuvių teatro sąlygas emigracijoje. Savo poezijos skaitė Alfonsas Gričius. Diskusijose dalyvavo prof. M. Biržiška, Bern. Brazdžionis, Br. Raila, Alg. Gustaitis.

Pirmininku sekančiam laikotarpiui išrinktas Algirdas Gustaitis. Jam atiteko ir metraštininko pareigos.

Keliolika žmonių liko nakvoti. Vaisės, ugnis židinyje.

ALGIRDAS GUSTAITIS
Naujas DMK pirmininkas

dainos, akordeono muzika (Vladas Gilys), liaudiško tipo vila subtilė romantišką nuotaką. Tarp eilės kitų įdomybių E. Tumienė paskaitė neseniai Lietuvoje išspausdintą eilėraštį: Kas jo autorius, kada parašytas? Niekas neįspėjo...

Lietuviškoje Chicagoje

Derybos dėl nenušautos meškos kailio

Bendruomenė reikalauja būsimo dainų šventės pelno. Čikagiškių komentarai apie tautininkų seimą Detroite. Vytautas Valiukas baigė technikos mokslus.

Kaip žinia, 1961 m. rengiamasi suruošti II JAV ir Kanados lietuvių dainų šventę. Tam reikalui yra likę ir lėšų iš pirmosios dainų šventės pelno. Tačiau ilgą laiką negalima buvo išspręsti šventės rengimo komiteto klausimo. Iš pradžios šventę buvo pasiryžusi organizuoti pati bendruomenė. Bet buvęs komitetas jai atsisakė išduoti likusius pinigus. Todėl buvo sudarytas specialus komitetas su Cicero klebonu prel. Albavičium priešakyje. Vėliau tas komitetas buvo praplėstas chorų atstovais. Tai sukėlė kaikiurių "bendruomenininkų" viešus protestus spaudoje. Bet, nepaisant tų protestų, tie "visuomenės atstovai" toliau liko komitete ir paskutiniame posėdyje smarkiai susikirto su komiteto sekretorium J. Kreivėnu dėl būsimo pelno padalinimo. Jie reikalavo, kad pelno padalinime svarų žodį gautų bendruomenė, tuo tarpu J. Kreivėnas laikosi pažirtos, kad pelnas per Kultūros Fondą turėtų paskirtas išimtinai muzikos reikalams. Nors šiuo klausimu dar nėra galutinai susitarta, komitetas nutarė jau eiti prie konkrečių šventės ruošimo darbų.

Repertuarą būsima šventei jau sudarė Kultūros Fondo muzikų komisija. Kalbama, kad tas repertuaras esąs neįspūdingas. J. Kreivėnas siūlęs dainų šventės išvakarėse suruošti geresnių chorų atskirą pasirodymą, tačiau chorų atstovai esą tam priešingi. Nebūsią laiko bendrom repeticijom... Šis klausimas paliktas atviru.

Pristimimus visus kivičius, reikia tik apgalestauti, kad mūsų pagrindinių chorų — Čiurlionio, Dainavos, Varpo,

Chicago vyrų ir kt. — atstovai tuojau po I šventės nesudarė savo atskiro komiteto ar šiaip kokios institucijos chorų veiklai derinti. Toks komitetas kartu su vargonininkų sąjungos valdyba, reprezentuojančia bažnytinčius chorus, būtų galėjęs ramiai ir sklandžiai suorganizuoti antrą dainų šventę be nereikalingų kivičių su nelaimingos atminties "dr." J. Bajerčiaus palikuonimis. Prie to žinoma galima būtų suorganizuoti kokį garbės komitetą ir t. t.

Faktas, kad Vincas Rastenis nebeįrinktas į Vilties Draugijos valdybą laikomas reikšmingu Chicago tautininkų sluoksniuose... Šio veikėjo populiarumas smarkiai sumažėjęs. Bačiūno pasitraukimas iš pirmininkų tautininkų visiškai atidavęs reikalų vedėjo Gaidžiūno diktatūrai.

Vytautas Valiukas, žinomas aktorius ir režisierius, davęs lietuviškai Chicagoje neužmirštamam Anouilho "Antigonos," T. Williams "Stiklinio Žvėryno" ir K. Ostrausko "Kanarėlės" pastatymus, bendruomenei pradėjus "organizuoti" teatrą, smarkiai kibo į mokslą ir šią savaitę Chicagoje Technikos In-

stitute gavo "bachelor of science and electrical engineering" laipsnį. Valiukai savo atostogas birželio mėn. galė žada praleisti New Yorke.

Karininkų Ramovės Chicago skyrius pereitą sekmadienį suruošė minėjimą savo 13 mirusių narių...

Chicagoje ALTA po ilgesnių diskusijų nutarė kviesiti VLIKo pirmininką dr. A. Trimaką į birželio mėn. minėjimą. Minėjimas įvyks lietuvių auditorijoje.

LIETUVIŲ DIENA

CLEVELAND, OHIO — Clevelando Lietuvių Bendruomenės I ir II apylinkės rengia iškilmingą septintą Lietuvos dieną. Ji įvyks sekmadienį, birželio 28, Diamond Lake darže, prie U. S. 322 kelio, į rytus nuo Clevelando, važiuojant Mayfield Road. Ten turėta Lietuvių Dienos jau pernai ir užpernai.

Numatytas kalbėtojas — kun. A. Sušinskas iš Pittsburgho. Bus meninė ir sporto programa, kurią atliks jaunimas. Visą dieną bus šokiai ir vaisės. Įėjimas suaugusiems — 1 dol., jaunimui iki 16 metų — nemokamai.

1909 1959 STANDARD FEDERAL Chicago stipriausioji įstaiga

- Kodėl netaupyti stipriausioje ir saugiausioje taupymo įstaigoje, kurioje jau per pusę šimto metų lietuviai sėkmingai taupo?
- Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutaupysite?
- Duodam paskolas už 5% - 5 1/2% pagal įmokėjimą.

JUSTIN MACKIEWICH, President

JUSTIN MACKIEWICH JR.,

Executive Vice-President

TURTAS \$66, 206, 126.00

ATSARGOS FONDAS \$6, 087, 682.00

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šest. nuo 9 val. ryto iki 4 val. p. p. Ketvirtad. nuo 9 v. r. iki 8 v. v. Treč. visai neatidroma.

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
Archer Ave. at Sacramento
PHONE: Virginia 7-1141

Nepamirškite
atnaujinti
prenumeratos

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

PASKUTINIS DIVIDENDAS PAKELTAS IKI

3 1/4% metams

(3% reguliaraus ir 1/4 extra)

SKAIČIUOJAMAS METŲ KETVIRČIAIS

Taupyk čia - Daugiau uždirbsi! - NELAIK!

THE Kings County
SAVINGS BANK

Incorporated 1866

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

125 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA

ISTEIGTA 1924 M.

Schuyler Savings & Loan Association

24 DAVIS AVENUE

KEARNY, N. J.

Atdara kasdien, išskyrus šeštad., šventadienius, nuo 9 v. r. iki 3 val. p. p. Penktadienių vakarais nuo 6 iki 8:30 v. v.

KAPITALAS \$1,800,000
Apdrausta iki 10,000

MOKAMA 3 1/4%
Telefonas WY 1-7260

LIETUVIAI LENKIJOS

Punske apylinkės vaizdas, kur gyvena lietuviai...

Ten gyvena daugiau lietuvių negu bet kuriame kitame svetimame krašte, išskyrus JAV. Repatriacijos bei emigracijos sąlygos ir galimybės. Lietuvoje viskas pigiau!

Šių dienų Lenkijoje gyvena daugiau lietuvių negu bet kuriame kitame svetimame krašte, išskyrus gal JAV. Dalis jų gyvena iš seno — Suvalkų krašte, bet dauguma atsirado ten karo metu ir lenkų repatriacijos iš Lietuvos dėka. Daugelis karo pabėgėlių iš Lietuvos, karo veiksmų pabaigos užklupti Lenkijoje, galėjo ten pasilikti, jei sugebėjo įrodyti savo lenkišką kilmę. Užteko, kad tos kilmės būtų vienas iš šeimos. Įrodyti kilmę galima buvo įvairiais būdais, neišskiriant ir liudininkų. Daug lietuvių į Lenkiją nuvyko ir lenkų repatriacijos iš Lietuvos proga, nes ir tada būdavo reikalaujama įrodyti lenkiška kilmė tik vieno šeimos nario. Reikia atsiminti, kad nepriklausomoje Lietuvoje, neskaitant Vilniaus krašto, tikrų lenkų buvo per 60,000. Didelė

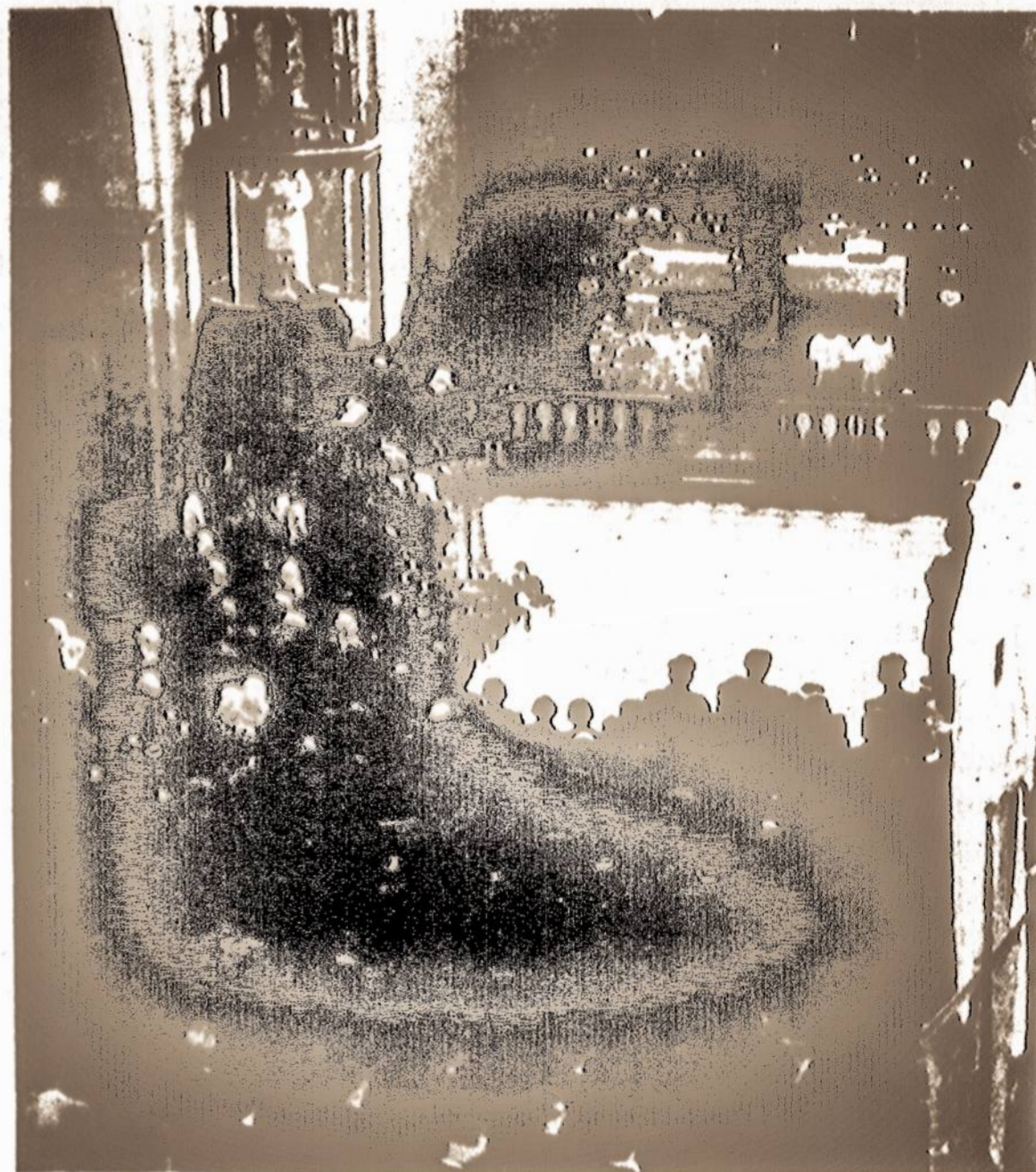

SALOMĖJA NARKĖLIŪNAITĖ žurnalistė, praėjusią vasarą buvo nuvykusi į Lenkiją ir ta proga aplankė lietuvius. S. m. birželio 19 d. Salomėja Narkėliūnaitė atostogų išskrenda į Vokietiją.

jų dalis repatriavo. Daugelis turėjo sukūrę mišrias šeimas, tokiu būdu į Lenkiją pateko ir daug lietuvių. Kiek? Jokios statistikos nėra, tačiau skaičiuojama dešimtimis tūkstančių. Repatriacija dar nėra baigta ir šiandien, bet dabar išvykstančiųjų skaičius jau nėra didelis, nes materialinės gyvenimo sąlygos Lietuvoje yra geresnės negu Lenkijoje.

Is principo repatriantai gauna toki pat turtą, koki paliko Lietuvoje. Kadangi po karo Lenkijai atitekusios buv. Vokietijos teritorijos buvo senųjų gyventojų apleistos, repatriantus ten nebuvo sunku įkurdinti. Žemės pvz. galima buvo gauti privačiai nuosavybėn iki 99 ha. Žinoma, kitas klausimas, ar galima apdirbti tokį plotą vien savo šeimos jėgomis, nes samdinių gauti labai sunku. Visi didesni ūkiai — dvarai buvo ir liko suvalstybinti, nors pradžioje organizuojami kolchozai iširo. Turėję ar įsigiję įvairias praktiškas profesijas žmonės, aplamai imant, ištaisė pakenčiamai. Juodadarbiui, žinoma, vargas. Minimalus atlyginimas nekvalifikuotam darbininkui ir net smulkiems raštininkams yra 500 zlotų mėnesiui. Oficialiu kursu doleris mainomas į 24 zlotus, bet juodojoje rinkoje doleris parduodamas už 100 zlotų. Is to galima lengvai suprasti, ką reiškia 500 zlotų per mėn. Duonos kg atsieina apie 3 — 4 zl., sviestas — apie 24-to zl., nylon kojines — apie 100 zl., automobilis — 150,000 zlotų. Gyvenimą lengvina labai pigūs butai, nemokamas gydymas, nemokamas mokslas, palyginti pigūs susisiekimas. Visi universiteto studentai gauna stipendijas, apie 500 zl. mėnesiui. Todėl norinčių studijuoti yra žymiai daugiau negu vietų. Ypač sunku patekti į medicinos ir technikos fakultetus. Bet ir į kitus fakultetus stojant, reikia laikyti konkursinius egzaminus. Didesnę praktiką turi gydytojai, inžinieriai (vyksta gyva mažų privačių namų statyba) lengvai uždirba iki 10,000 zlotų mėn.

Įdomu, kad Lietuvoje maisto produktų ir pramonės gaminių kainos yra mažesnės ir vykstantieji Lietuvon paprastai atsiveža prisipirkę visokių pa-

Punske lietuvių bažnyčioje pamaldų metu.

monės gaminių, kaip radijo aparatų, laikrodžių ir pn., kuriuos su pelnu parduoda Lenkijoje. Tomis geresnėmis materialinėmis sąlygomis ir aiškintinas tas faktas, kad pvz. vien Vilniaus krašte dar liko kelios dešimtys tūkstančių lenkų.

Politiniu žvilgsniu po Stalino mirties gyvenimas Lenkijoje nepaprastai palengvėjo. Politinio pobūdžio suėmimų negirdėti. Gyventojai, aplamai imant, praeities pamokytai, laikosi labai drausmingai, juo labiau kad Gomulko režimas turi nemažą populiarumą. Kaip padėtis pasikeitė, jau galima spręsti iš fakto, kad Varšuvos sukilėliams statomas nepaprastai prabangus paminklas. Tiems, kurie žuvo dėl sovietų kaltės.

Išvažiuoti iš Lenkijos kelių nėra, jei yra kam apmokėti kelionę iš užsienio. Išvažiuojantiems leidžiama iškeisti tik 10 dol. Šiais metais iš Len-

kijos išemigruos ar tik laikinai išvyks į užsienius apie 70,000 žmonių. Žinoma, Lietuvoje gimusiems išemigruoti į JAV dėl kvotos mažumo maža tėra vilties, tačiau su giminių pažadu išlaikyti galima palyginti lengvai gauti JAV vizą, leidžiančią Amerikoje paviesti vienerius metus. Tokiomis sąlygomis čia jau yra atvykusių buvusių Lietuvos gyventojų. Keilolikas tūkstančių lankytojų iš užsienio, daugiausia iš JAV. Šiais metais tikimasi ir Lenkijoje.

Lenkijos piliečiams gauti leidimą įvažiuoti į Lietuvą aplankyti giminių yra palyginti nesunku, ir susisiekimas su Lietuva, aplamai imant yra gvas. Jokio ryšio neturima su ta Rytprisių dalimi, kuri atiteko Rusijai.

Tautinė asimiliacija vyksta nepaprastai greitu tempu. Jau nesnioji karta yra visa širdimi įsilijungusi į lenkų kultūrinį gyvenimą.

Kur geriausiai pailsėti per atostogas

GARSIAME CAPE COD, OSTERVILLE, MASS. KURORTE prie atviros Atlanto jūros LONG BEACH pliažo, pušų pavėsy, garsioje lietuviškoje vasarvietės viloje

AUDRONĖ

87 EAST BAY RD., OSTERVILLE, CAPE COD, MASS.

- Ištaiginga vila, erdvūs kambariai.
- Gražus privatus zakrų pušynas — parkas.
- Šilkos Golfstomo srovės atviros jūros pliažas vos 5 min.
- Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas.

NUO BIRŽELIO 13 D. IKI RUGSĖJO PABAIGOS.

Lietuviai savininkai visus malonus kviečia atvykti.

IS ANKSTO KREIPTIS:

Dr. E. Jansonas, 47 Thomas Park, S. Boston 27, Mass. Tel. AN 8-7771, arba nuo birželio mėnesio — AUDRONĖ — JANSONAS, 87 East Bay Road, Osterville, Cape Cod, Mass. Tel. GA 8-2748.

Pasinaudokite plačiai žinomos ir gerai užsirekomendavusios firmos patarnavimu siunčiančios siuntinius į SSSR ir Lietuvą

PACKAGE EXPRESS & Travel Agency, Inc.

Licensed by USSR

BROOKLYN, N. Y. - 1530 BEDFORD AVENUE
Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272
NEWARK, N. J. - 312-314 MARKET STREET
Tel. MI 2-1681 ir Bowling Green 9-6992

Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vieta pasiekia trumpiausiu laiku. * Visi muitai apmokami vietoje, mūsų įstaigose. * Prie firmos įstaigų yra krautuvės. * Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%. Įstaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9 val. ryto iki 4 val. vak.

MŪSŲ SKYRIAI

78 SECOND AVENUE NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1340	11601 JOS. CAMPAU AVE. DETROIT 12, MICH. TOWnsend 8-0298	651 ALBANY AVENUE HARTFORD 6, CONN. CHapel 7-5164
632 NORTH 7th STREET PHILADELPHIA 23, PA. WAlnut 3-1747	107 SO. VERMONT AVE. LOS ANGELES 4, CALIF. DUnkirk 3-6550	1241 N. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILL. HUMboldt 6-2818

Norėdami gauti daugiau informacijų reikalaukite mūsų firmos katalogą.

UŽ SPAUDOS IR ŽODŽIO LAISVĘ

Straipsniai apie spaudos problemas sukėlė spėliojimų apie autoriaus intencijas. Raudonumas ar smetoniškumas? Prof. K. Pakštas pasisakė prieš Voldemaro įsileidimą į tikrą Lietuvą: ar jis nebūtų įsileistas ir į atsarginę Lietuvą?

Mano straipsniai apie spaudos problemas sulaukė įdomių atgarsių. Dar jų nebaigus spausdinti, Pr. Narvydas Vienybėje jau klausė: "Kas pasidarys V. Meškauskui, kad jis taip raudonai parašė?" (Žr. Vienybės gegužės 1 d. Nr.) Po poros savaičių Laisvojoje Lietuvoje atsiliepė dr. V. Misiulis, kaltindamas mane ne "raudonumu," bet dalykų "pavaizdavimu per tautininkiską prizmą." Manydamas, kad aš ginu A. Smetoną, dr. V. Misiulis tuoju pat tą meno "ginamąjį" bando "papjauti," pacituodamas prof. Iz. Tamošaičio straipsnį 1938 m. lapkričio 15 d. Vaire, kur Tamošaitis liaupsina Smetoną ir reiškia vilties, kad jis "išves mūsų valstybę į skaitesnių moralinių normų ir teisinių nuostatų uostą."

"Kaip nuvairavo, — tyčiojasi dr. V. Misiulis, — gerai žinom, matėm, pergyvenom ir dabar gyvename, o vistiek p. V. Meškauskas net po 19 skaudžių metų stengiasi vadą pateisinti primeddamas tą nelaimingą pradžią "Bendram Žygiui"..."

Iš tikro gi aš rašiau apie spaudos laisvės problemą ir ją paryškinau pavyzdžiais iš Lietuvos gyvenimo, nenorėdamas nieko kaltinti ar ginti, bet tik konstatuodamas, kad spaudos laisvės klausimas nebuvo supras tas nei valdančiųjų, nei opozicijos. Nuo tautinio atgimimo laikų iki dabar spaudą mes laikome partinės ar asmeninės propagandos tarnaitę. Spaudos uždavinys įvairių mūsų visuomenės veikėjų akyse yra ne skelbti teisybę, bet ją paslėpti. To pragaištingo reiški-

nio žaknis jau pastebėjo Vincas Kudirka, kuris 1894 m. Varpo 1 Nr. vieno klebono mirties proga štai ką parašė:

"Ar mirs žmogus tikrų nuopelnų, ar visai be jokių, ar palikęs garbę ar bjaurų atminimą — vis vien bus parašyta bene (lotyniškai "gerai"). Žiūrėk, nekrologe velionis iš skriaudiko tampa geradėju, iš nedorėlio sektinu pavyzdžiu, tinginys pirmuoju darbininku.... Ryžimasis apie visus mirusius būtinai rašyti ir vien tik bene stačiai atrodo užsispyrimu tyčiotis iš teisybės, noru paneigti logiką, polinku bukinti kritikos pajautimą, leidžiantį skirti gera nuo pikto. Prie to priprato me ir mes ir ne tik šaltomis akimis žiūrime — lyg niekur nieko — į tremiamą teisybę, bet dar baisiai nekenčiame, jeigu kas teisybę uztaria... atrodo džiaugtis reiktų, kad mūsų tarpe atsiranda asmenų neatbukusiais teisybės jausmais — bet ne!"

Sekančių metų Varpo 2 Nr. Kudirka kategoriškai pataria:

"Geriau su teisybe laimėti prieką, negu su melu draugą."

Deja, mūsų spauda to patarimo nepaisė, įkinkyta į partinius vežimus, ji toliau be saiko gyė "savuosius," begėdiškai juodino kitaip manančius. Augščiau cituotos 1938 m. Vairo ir šių metų Laisvosios Lietuvos vietos tai puikiai pailiustruoja. Ir Izidorius Tamošaitis, be saiko girdamas Smetoną, ir dr. V. Misiulis, jį vieną kaltindamas dėl Lietuvos

likimo, prašau pro šalį. Nebūtų Lietuvos likimo pakeitusi ir laisva spauda, tačiau nepriklausomybės atminimas būtų likęs įviesesnis, jei joje būtų klestėjusi laisva spauda.

Studentų išprovokuotas griebtis spaudos laisvės ir atsakomybės temos, turėjau greitai nusiminęs konstatuoti, kad mūsų teismų praktikoje nežinau nė vieno principinio sprendimo spaudos laisvės klausimu. Užtat tenka griebtis amerikiečių, kurie dar ir dabar būdi spaudos laisvės sargyboje. Augščiausio JAV teismo teisėjas W. Douglas vieno sprendimo motyvuose taip aiškina laisvojo žodžio (ir spaudos) paskirtį:

"Laisvojo žodžio paskirtis yra išaukti pažūrų susikirtimą. Laisvasis žodis tik tada išpildo savo augštą paskirtį, kada jis sukelia nerimą, išaukia nepasitenkinimą esama būkle ir net veda prie tautos pasipiktinimo. Jis naikina visokius įsivaizdavimus ir prietarus..."

Tokią teorinį teigimą galima lengvai pailiustruoti pavyzdžiais iš lietuviško gyvenimo. Vos tik paminėjau Klaipėdoje leistą Bendrą Žygi, dr. V. Misiulis žoko aiškinti, kad dėl jo kaltas vien dr. J. Pajaujis. Jei dabar dar dr. Pajaujis pasiaiskintų, mes galėtume susidaryti aiškesnę nuomonę apie tą mažą, bet būdingą mūsų istorijos epizodą.

Toliau tas pats autorius papasakoja dar vieną įdomų atsitikimą. Esą, krik. demokratai, laudininkai ir dalis nacionalistų (plačiau žinomų voldemarininkų vardu), steigdami Aktyvistų Frontą, pateikė Fronto deklaraciją pasirašyti džiovininkų sanatorijoje besigydančiam nacionalistų pirmininkui dim. plk. A. Mačiukai, Deklaraciją atvežė prof. K. Pakštas, kuris dabar svajoja įkurti atsarginę Lietuvą Britų Hondure.

"Ten pat, — rašo toliau dr. V. Misiulis, — pasikalbėjime, kuriame ir man teko dalyvauti, prof. K. Pakštas atvirai pareiškė, kad, nuvertus A. Smetoną ir įgyvendinus šią deklaraciją, prof. A. Voldemarus į Lietuvą grįžti nebus leista, kadangi prie jo nukentėjo apie 200 mūsų studentų ateitininkų."

Reikia, sąmokslas atstatyti Lietuvoje "demokratiją" pradedamas paneigimu A. Voldemaro pagrindinių pilietinių teisių — jam tariamas neleisti grįžti Lietuvon. Jei Lietuvoje būtų buvusi laisva spauda, ji turėtų ir tokių sumanių reporterių, kurie tokį sąmokslą būtų suuoė ir painformavę visuomenę. Bū-

ty buvę skanaus juoko. Ir dabar, žinoma, kyla toks daugiau retorinio pobūdžio klausimas, kurį amerikiečiai pavadintų 64,000 dol. vertės klausimu: kokia santvarka numatoma prof. K. Pakšto atsarginėje Lietuvoje ir ar į ją būtų įsileistas Voldemaras?

(Bus daugiau)

DAUSUVA

Tokiu pavadinimu šiuo metu išėjo iš spaudos hektografuotas Lietuvos įsikūrimui Britų Hondure Remti Draugijos biuletenis. Turinyje: Žodis pradedant, Britų oficiali pažūra į atsarginę Lietuvos autonomiją, JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdyba atsarginę Lietuvos steigimo reikalu, Lietuvių spaudos reakcija į atšaukimą "Atsarginės tėvynės reikalui," Sąjūdžio baruose, Literatūra apie Britų Honduką. Biuletenio reikalais rašyti: Dausuva, c/o J. Vitėnas, 3865 Halley Terr. S.E., Washington 20, D. C.

• Gegužės 18 ir 19 d. d. Maskvoje įvyko trečiasis Sovietų Sąjungos rašytojų suvažiavimas. Iš lietuvių dalyvavo: A. Bieliauskas, J. Lankutis, J. Marcinkevičius, E. Mieželis, V. Mozūrinas, V. Reimeris, M. Sluckis, T. Tilvytis, A. Venclova.

PRENUMERUOKITE
VIENYBĖ
IDOMIAUSIĄ LIETUVIŲ
SAVAITRAŠTĮ!

VIENYBĖ KVICIA naujus skaitytojus dabar pasinaudoti proga ir užsisakyti laikraštį specialia nuolaida, kuri galios iki liepos 1 d.

UŽ 2 DOLERIUS Vienybė bus siunčiama iki š. m. metų pabaigos kiekvienam, kuris dabar prenumeruos laikraštį.

PRENUMERATAS su \$2.00 prašome siųsti: VIENYBĖ
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

Genevos konferencijoje Gromyko reikalauja, kad Vakarai atsikvėptų nuo teisių, kurias jie turi Vakarų Berlyne pagal okupacijos statutą. Vakarų užsienio reikalų ministeriai informavo Gromyko, kad maža bus naudoti tęsti diskusijas, jei Gromyko ir toliau taip laikysis.

Kur praleisite atostogas?

Lietuvių vasarvietės savininkai LUSIAI ir VEITAI nuoširdžiai kviečia atvykti į saulėtą CAPE COD ir apsistoti jų puošnioje viloje, kuri šią vasarą turės naują "MEŠKOS" vardą. Vešlių medžių, žalumynų ir vaisių sodo apgaubta sodyba primena Lietuvos jaukumą ir sudaro geriausias sąlygas poilsiui.

Gražūs ir erdvūs kambariai Stropus patarnavimas
Geras ir sveikas maistas Neaukėtos kainos
Vandens sporto įrenginiai Teniso ir golfo aikštės
Arti golfo srovės šildomi Atlanto vandenys
Netoli teatrai ir kitos vakarinės pramogos

KREIPTIS:

S. M. Lušys, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EVERGREEN 7-5576

M. Lušys, c/o MEŠKA, Monument Beach, Beach St.
CAPE COD, MASS. Tel.: Buzzards Bay, Plaza 9-3251

SEZONAS PRASIDĖS BIRŽELIO 15 DIENA
Šeiminkai maloniai laukia svečių.

GERĄ VARDĄ DAR GERINANT...

Atsiliepdami į daugelio mūsų patarnavimų patenkintų turistų prašymus,

Cosmos Travel Bureau, Inc.

maloniai praneša, kad įsteigė

**Cosmos Parcels
Express Corp.**

39 Second Ave., kampas 2nd Street
New York 3, N. Y.

kuri suteiks puikias galimybes pasiųsti iš anksto apmokėtu muitu dovanų siuntinius į visas U. S. S. R. šalis, taip pat į Latviją, Lietuvą, Estiją, Baltgudiją ir Ukrainą.

LICENSED BY U. S. S. R.

Patarnavimo kainos nuo \$5.00 iki \$10.00 už siuntinį.

PRISTATYMAS GARANTUOTAS

Acidara nuo 9 v. r. iki 6 v. v.

Telefonas AL 4-5456-7

Siuntiniai, mums prisiusti pastu ar traukiniu, tuoju bus sutvarkomi.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY

Established in 1886

Juozas Tyshlava, Editor & Publisher, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y., Tel. APplegate 7-7257. Vytautas Meskauskas, Associate Editor, 2625 S. Harvey, Berwyn, Ill. Tel. Pioneer 9-2588.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn N. Y. Subscription Rates: USA, Canada, and other countries \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

Siaubo dienas prisiminus

1941 metų birželio mėn. keturioliktoji iėjo į lietuvių tautos kančių ir aukų istoriją.

Sovietai per trumpą laiką sunaikino virš 100,000 geriausių Lietuvos sūnų bei dukrų. To reikalavo ir dabar tebereikalauja jų gruboniški siekliai, su kuriais lietuvių tautos idealai negalėjo ir negali sutikti.

Pradžioje lietuvių tautos naikinimą sovietai stengėsi praveisti be didesnio triukšmo, naikinamuosius iki paskutiniųjų išnaudodami ir net dėdamiesi jų tautinės kultūros globėjais.

1941 m. birželio mėn. 14-15 d. Lietuvoje lijo ašaromis ir krauju. Sunkvežiminių dūzgimas, tautų buožių smūgiai į duris ir okupantų keikimai sudrebino mūsų ramią ir laisvės trokštančią tautą. Alpsę vyrai, moterys, vaikai ir seneliai buvo sulminėjami, vežami į geležinkelio stotis ir gabenami iš gimtojo krašto į tolimąją tremtį, į vergų stovyklas, į kaltį ir badą — vien už tai, kad jie arba jų artimieji buvo Lietuvai ištikimi.

Minėdami tas siaubo dienas, su ryžtu ir viltimi žiūrime į Lietuvos ateitį. Mes be paliovos bėdžiamės ir besimės į laisvojo pasaulio žmonijos širdis, įskodami užtarimo, paramos, tarptautinio teisingumo, teisingo Lietuvos bylos sprendimo. Tikimės, kad artėja ta valanda, kada prabils pasaulio sąžinė ir laisvė grįš kenčiančiai Lietuvai.

Prisimindami pavergtuosius lietuvius, namšikius, artimuosius, prisimindami kruvinas aukas, kurių pareikalavo ir vis dar reikalauja raudonoji tirnija, prisimindami mūsų tautos tragediją — dar vieningiau sugretinkime savo esles, dar labiau pasišvęskime nelaimingos tėvynės vadavimo darbui ir žygiams.

To iš mūsų reikalauja žuvieji ir kenčiantieji dėl Lietuvos laisvės. Tai daryti mes (pareigoja mūsų kilmė, savigarba ir mūsų skola gimtajai žemei. Siaubingą mūsų tautos genocidą skelbkime visam pasauliui.

J.M.

LIETUVIŲ TAUTOS LAISVĖS BALSAS NENUTILS NIEKADOS

Yra nusikaltimų, kuriuos istorija amžius smerks ir kurių jokie išisukinėjimai nei laikas niekad nepateisins. Tai nusikaltimai prieš tautų laisvę ir žmonių teises tvarkytis, kaip jiems tinka, tikėti ir skelbti savo idėjas, burtis, kurti, dirbti ir naudotis savo darbo vaisiais be suvaržymų ir nusavinimų. Tokius nusikaltimus yra padarę Kremliaus valdovai anomis baisiojo birželio dienomis. Savo nusikaltimą darbą jie tęsia toliau ir mindo pagrindinius tautų teisės dėsnius ir nuostatus. Negana to, Maskva grasina laisvosiomis tautoms atomo ir branduoliniomis bombomis, jei jos nesutiktų su sovietų reikalavimais leisti jiems nekludomai plėsti savo vergų imperiją.

Vykdydama šiuos visa griauinančius ir naikinančius darbus, Maskva turėtų atsiminti, kad, kaip rusų tauta neužmiršo tų laikų, kai totorių ordos mindė jų žemę, niekino ir žudė jų žmones, taip ir lietuvių tauta niekad neužmirš tų skriaudų, kančių, kraujo ir ašarų, kurias jai tenka lieti ir kentėti dėl sovietų vergijos. Nieko nepadės nervai, pyktis, nei grasinimai. Nuskriaustoji lietuvių tauta reikalavo ir reikalauja savo teisių grąžinimo.

Tai yra jos kovos šauksmas, kuris nenutils, kol bus atstatyta Lietuvos valstybinė nepriklausomybė. Šis šauksmas nėra nacionalistinių — buržuazinių atplaišų reakcija prieš pavergėją, kaip Maskvos tarnautojai okupuotoje Lietuvoje tą lietuvių tautos laisvės balsą norėtų vadinoti. Ne. Tai yra vieningas visos tautos, ne kokių nesamų atplaišų pasiryžimas kovoti ir siekti nepriklausomybės. To siekimo nesulaikys jokie persekiojimai, prieš sukūti maimų pasiūlymai ar klastingi tariamos taikos pažadai, "graždančios" nei pagaliau išprievartautų pareikimų skelbimas. Subversyvūs okupanto tikslai yra gerai visiems žinomi. Pavergtųjų žmonių Maskva jais nesuvilio. Lietuvių tautos laisvės balsas nenutils niekad! Jis kaskart labiau reikalaus, kad sovietai pasitrauktų iš krašto, kad Lietuva galėtų pasinaudoti savo teise į nepriklausomą valstybinį gyvenimą ir kad Maskvos išremties lietuvių vaikams būtų leista grįžti į savo tėvų žemę ir kurti joje savo tautos šviesią ateitį.

DR. A. TRIMAKAS
Vyriausio Lietuvos
Laisvinimo Komiteto
pirmininkas

MUMS RAŠO

W. Churchillis, parašęs plačius atsiminimus, paklaustas, ar sunku atsiminimus rašyti, atsakė, jog "tą darbą gali dirbti kiekvienas, kurs moka pasirašyti." Bet čia pat jis pridėjo, kad "surrašyti atsiminimai yra pasakotojo inteligencijos veidrodis."

Kiekvienas skaitytojas, kurs bus perskaitęs K. Žuko atsiminimus "Zvilgsnis į praeitį" ir bus atkreipęs dėmesį į autoriaus pastabą, jog tai "medžiaga istorikams," didžiai apgalvėtas, kad K. Žukas neturėjo progos išgiltinti į Churchillio pastabas ir mintis. Pasirodo, teisingiems ir idomiems atsiminimams surašyti neužtenka vien tik mokėjimo "pasirašyti." K. Žuko, kaip "žmogaus ir kario," atsiminimai neturi jokios vertės nei istorikams, nei literatams, nei paprastam siliniam skaitytojui. Tokiems atsiminimams nereikia jokios

inteligencijos. Grubiai papasakoti, kaip eidavai į mokyklą, su kokiais draugais ant "veršio" jodavai ir kokius kitus vaikiskus pokštus kėsdavai yra pats lengviausias darbas. Jei K. Žukas būtų savo atsiminimus įvilkęs į literatūrinę formą, kaip tai yra padaręs J. Savickis, B. Sruoga ar kun. St. Yla, tuokart jie būtų visai kitokios vertės. Rašyti, kad tai yra medžiaga istorikams reikia turėti didelės drąsos... Tiesa, autorius tos drąsos knygoj parodo daug kur: jis apie daug dalykų ten kalba kaip koks herojus, kaip kuo puikliausiai viską išmanęs, galįs kiekvieną pamokytį ir kiekvienam kumščiu pagrasyti.

K. Žuko atsiminimai padalyti į dvi dalis. Pirmojoji jis pasakoja apie savo vaikystę, kuri niekuo nesiskiria nuo mūsų visų vaikystės. Pasakojimai apie jo tarnabas neduoda nieko

BERLYNO MEŠKA (miesto herbas) ir toliau kabos ant durtvų.

Karui neprasidejus...

(Atkelta iš 1 psl.)

zijos užsienio reikalų ministris! Į visas Gromyko užuominas apie vokiečių militarizmą, Couve de Murville atkirto, kad Prancūzija sudariusi Vakarų Europos santarvę su Vokietija, šiandien jaučiasi visai saugi. Girdi, "mes esame dėl visko su Vakarų Vokietija susitarę. Naujo susitarimo reikty tik tada, jei Vokietija būtų suvienyta. Iki to laiko jokia taikos sutartis nereikalinga."

Į tikro Prancūzija yra suinteresuota dabartinės padėties išlaikymu, to paties trokšta ir Vokietijos kancleris Adenaueris.

naujo: viskas paprasta, blogai atpasakota ir vietomis baisiai naivu. Tik vienas dalykas kiek sukelia susistebejimo. Autorius puikiai atsimena dienas ir net valandas, kada jis iš vieno traukinio išėjo į kitą, kada ir kur susičiaudėjo, bet neduoda nei metų, nei dienos, kada jis baigė karo mokyklą ir kada gavo karininko diplomą...

Antrojo atsiminimų daly K. Žukas pripasakoja visokiausiu nieku iš "ministeriavimo" laikų. Savo pasakojimus išmargina pavardžių pirmosiomis raidėmis. Visus to meto Lietuvos pareigūnus padaro beveik bepročiais, neišmanėliais, lėtais, neryžtingais. Bet pats autorius visur prisistato kaip labai išmintingas, viską žinąs ir viską mokąs.

J. LUKŠA
Chicago, Ill.

ris. Jis irgi nori glaudesnio Vakarų Europos susicementavimo, tai esanti vienintelė katalikiškos Vakarų Europos ateitis.

Tą atsiminimus, nesunku suprasti ir paskutinę staigmeną, kurią iškreitė senasis Adenaueris. Tuo laiku, kai visi kalbėjo apie reikalą parodyti tam tikrą lankstumą santykiuose su sovietais, jis jau buvo sutikęs pasitraukti į daugiau reprezentacinio pobūdžio vietą — išstatyti savo kandidatūrą į V. Vokietijos prezidentus, užleisdamas ministerio pirmininko Kanclerio postą kuriam "lankstesniam" politikui. Adenaueris tačiau ir tada tikėjosi nepaleisti valstybės vairo iš savo rankų. Už tat jis priekinosi ūkio ministro dr. Ehrhardo kandidatūrai į kanclerius. Tas su juo mesis-skaitytų!

Tačiau partijoje jo pažifros neturėjo pritarimo, jis jautė, kad sykį užkeltas į prezidento kėdę, jis ten ir bus paliktas stebėtojo rolėje. Tas mįjautimas nemaloniai veikė Adenauerį. Ir kaip tik Genevos konferencija parodė, jog Vakarų — Rytų frontas jau yra nusistovėjęs ilgiems metams ir kad iš "lankstumo" nieko gero tikėtis negalima, Adenaueris staiga atsakė nuo kandidatavimo į prezidentus. Esamos sąlygose jis turėtų likti kanclerio poste iki 1961 m. Ir kartu su Charles de Gaulle stiprinti Vakarų Europą. Dideliam britų nepasitenkinimui.

OLANDŲ KARIKATURISTAS PRISIBIJO ILGOS KONFERENCIJOS.

Rastenio raportas bolševikams :

STATKUS BŪSIMAS VADAS...

Bolševikai dabar rado reikalo paskelbti tautininkų sąjungos generalinio sekretoriaus Vinco Rastenio raportą apie savo ir tautininkų veiklą, rašytą prieš 19 metų

VINCAS RASTENIS rašo... apie tautininkus...

V. Gedgaudo nuotrauka

Lietuvos kompartijos organas TIEŠA š. m. gegužės 10, 15 ir 17 d. d. numeriuose paskelbė raštą, kurį buvęs tautininkų partijos generalinis sekretorius Vincas Rastenis 1940 m. lapkričio 13 - 28 dienomis parašė tarybiniais organams (rusų kalba) apie savo ir tautininkų partijos veiklą: Kad įrodžius to rašto tikrumą TIESA paskelbė ir kai kurias rankraščio nuotraukas. Susilaikant šiuo metu nuo platesnių komentary, reikia pastebėti, kad Rastenis tą savo raportą parašė būdamas suimtas ir tas raportas iš pat pradžių buvo užsakytojų numatytas panaudoti politinei propagandai. Čia, žinoma, tuojau kiltų klausimas, kodėl bolševikai iki šiol laukė su to raportu paskelbimu? Atsakymą bandysime įieškoti vėlesniam komentare. Viena dabar aišku, kad turime reikalo su platesnio mąsto bolševikų užsimojimo pradžia. (RED.)

Vincas Rastenis štai kaip vaizduoja tautininkų - bolševikų santykius:

Tautininkų partija Lietuvoje, užgrobusi valdžią, siekė įvesti Lietuvoje pagal fašistinį pavyzdį pasiturinčios valstijos ir Lietuvos nacionalinės inteligentinės smulkiosios bei vidutinės buržuazijos diktatūrą. Todėl revoliucini, ypač komunistini, judėjimą ji paskelbė lietuvių tautos interesų išdavimu. Vadinasi, komunistinis judėjimas turėjo būti uždraustas ir persekiojamas.

Kai tautininkai užgrobė valdžią, jau kitos vyriausybės

buvo paskelbusios, kad revoliucinis judėjimas yra nelegalus. Tačiau tautininkų vyriausybė persekiojimą žymiai sustiprino, iš pradžių daugiausia policinėmis priemonėmis. Todėl dar pirmaisiais Smetonos - Voldemaro diktatūros mėnesiais buvo sušaudyti keturi svarbiausieji Lietuvos Komunistų partijos veikėjai (Požela ir kt.), o kiti veikėjai buvo pasmerkti ilgai kalėti arba buvo terorizuojami...

Kiekvienas revoliucinės veiklos pasireiškimas, neiškiriamai netgi smulkus streikas, buvo skelbiamas "išdavikų plečkaitininkų" darbu. Tuo bū-

du buvo lengviau nuteikti gyventojus prieš revoliucinius mėginimus. Šitaip revoliuciniai pasireiškimai buvo suniekinami per spaudą. Šios taktikos nurodymus oficialinio laikraščio "Lietuvos aido" redaktoriui gaudavo iš Voldemaro.

Tuo metu (1928 - 1930 m. m.) eilę aktyvių straipsnių, smerkiančių revoliucinius veikėjus išdavimu, rašė profesorius Izidorius Tamošaitis.

(Izidorius Tamošaitis taip pat vienas iš svarbiausių vyresniųjų tautininkų veikėjų, filosofijos profesorius, kunigas... Dešimtį metų (1928-1938 metų) redagavo mėnesinį tautininkų žurnalą "Vairas", kuriame jis ne vieną kartą kritiko komunistų savo filosofiniu požiūriu. Pastaruoju metu girtuokliaudamas smarkiai susikompromitavo. Mirono vyriausybė jį paskyrė politinės propagandos įstaigų vadovu, bet jis suorganizavo propagandą labai nevykusiai, galutinai susikompromitavo ir nuo 1936 metų pareigos pasitraukė iš politinės arenos. 1930 metais drauge su tautininkų partijos pirmininku (jau mirusiu Lapėnu), ir dar vienu asmeniu - neatsimenu su kuo būtent - jis padarė oficialų vizitą Italijos fašistų partijos vadovams. Buvo komiteto "Universalita di Roma" komiteto pirmininkas. Tai buvo susitarinimo su Italijos fašistais komitetas. Eilę metų buvo tautininkų centro valdybos narys.

Pradedant nuo 1931 metų, tuo laiku kai aš jau buvau tautininkų partijos generalinis sekretorius, "plečkaitininkų" veikla jau nebebuvo aktuali. Todėl ir spauda turėjo būti kitaip panaudota prieš revoliucinį judėjimą. Tautininkų vadovai nelaukė reikalingu kelti šį klausimą nei spaudoje, nei susirinkimuose. Susidarydavo įspūdis, kad šis klausimas neegzistuoja. Per visą laiką, kol buvau generaliniu sekretoriumi (1931 - 1935 m. m.), klausimas dėl tiesioginės kovos su revoliuciniu judėjimu priemonių nefiguravo partijos valdybos posėdžiuose, išskyrus tuos atvejus, kai partijos pirmininkas ir ministras pirmininkas Tubelis kartais, pasitaikius

Lietuan painokiellon aikaista calaista lehdistöä.

Ryšium su Laisvosios Europos radijo Muenchene pranešimu, kad Lietuvoje būsimi įvedama "grazdanka", didžiausias Suomijos dienraštis Helsingin Sanomat geg. 23 d. laidoje išspausdino straipsnį apie spaudos draudimo laikotarpį Lietuvoje.

RASTO PAVYZDYS

Na man sovietams gyvenamasis mūsų... (Handwritten Lithuanian text, partially illegible)

progai, informuodavo apie slaptą komunistų judėjimą. Bet ir tokiais atvejais nebuvo imamasi specialių nutarimų, nes vyravo nuomonė, jog policinių priemonių užtenka.

Beveik vienu ir tuo pat metu, kai prasidėjo mano, partijos generalinio sekretoriaus, pareigos, į politinės policijos direktoriaus postą atėjo J. Statkus, kuris iš pagrindų reorganizavo politinę (taip pat ir kriminalinę) policiją, patobulino policijos veiklos metodus. Dėl to pasikeitė taip pat ir spaudos panaudojimo prieš komunistus pobūdis.

(Statkus padarė greitą karjerą per kelerius metus - nuo pasienio policijos vachmistro jis palaipsniui pasiekė politinės policijos direktoriaus postą. Būdamas direktoriumi, jis, nors kaip policininkas nebuvo tautininkų partijos narys, bet gyvai dalyvavo jos veikloje, energingai stiprindamas tautininkų režimą. Dažnai pasikalbėjimuose su Tubeliu, Smetona, o taip pat su manimi, kaip partijos generaliniu sekretoriumi, jis pasisakydavo apie organizacijos veiklos trūkumus ir priemones jai pagerinti, ypatinai dėl administratyvinio aparato. 1935 metais po kelių nepasisekimų kovoje su klerikaliniu judėjimu, jis pasitraukė iš savo posto ir išvyko į Paryžių, kur buvo iki 1938 metų. Ten jis baigė teisų fakultetą. 1936 metų pradžioje buvo paskirtas į mane pakeičiant partijos laikraščio "Vairas" redaktoriumi (leidykla vadinosi "Paburga"). Šiame poste jis ir išbuvo iki 1940 metų birželio 18 dienos. Nuo to laiko jis oficialiai įstojo į partiją ir pradėjo joje aktyviai veikti. Jis labai išvalgus žmogus, kuris sugeba suvaidinti politines kombinacijas. Išsipažinęs su komunistų politikos jėga įsivertė, kad

"Tinkų patelė" (šitie jais pasakojama [šifru] pažėmė [savo rankas partijos ir oficialinio laikraščio vadovavimą ir t. t. Laikau [šifru] vieništeliu iš tautininkų tarpu, kuris sugeba vadovauti netgi ir šokėliams judėjimui, nors [šifru] jį taip pat ir pakankamai protinai [šifru] ta prasme, kad jis to nesimėgė, jeigu nebūtų realių pasisekimų vilčių. Aplamai, jeigu šis [šifru] aplinkybėmis kiltų nelegalios konsgratyvinės kontrrevoliucinės tautininkų veiklos klausimas, tai visų, čia dalyvauti rizikuojančių žvilgsniai būtų atkreipti tik į jį).

(Statkus tuo metu sėdėjo bolševikų kalėjime. RED.) (BUS DAUGIAU)

* Marcelinas Šikėnys, kultūrininkas ir literatūros darbuotojas, likęs Lietuvoje, minėjo 85 metų amžiaus sukaktį. Gimęs 1874 m. Šiaulėnų valsčiuje, baigęs Šiaulių gimnaziją ir Maskvos universitetą, savo veikla labiausiai pasižymėjo Vilniaus krašte. Rašė eilėraščius ir dramas, pasirašydamas Šiaulėniškio slapyvardžiu. Įsijungęs į matematikos mokytojo darbą, rašė algebras ir geometrijos vadovėlius.

* Lietuvos kino studija ruošianti naujus filmus, kuriems medžiaga būsianti imama iš P. Cvirkos "Lakstingalos", K. Borūtos "Baltaragio malūno", V. Putino-Mykoliaičio "Aitorių šėkėly", J. Simonaitytės "Pikčiurnienės."

* Kaune būsiamis steigiami du nauji teatrai: valstybinis dramos teatras ir valstybinis muzikinis teatras.

Skaitytina dr. Margerio knyga "Amerikos lietuviai"

Gaila, bet taip jau atsitiko, kad prie šios knygos yra prikergtas taip pavadintas "Skolinių žodynas", kurs užima daug daugiau vietos negu pagrindinė knyga "Amerikos lietuviai". Mums visai neįdomus yra "Skolinių žodynas", nes jis susideda iš 2,444 barbarizmų vartojimų gal tik tarp tamisiausių Amerikos lietuvių. Nemanome, kad dr. Margeris norėtų, kad tie visi jo surasti barbariški žodžiai būtų priimti lietuvių kalbon kaip paprasti "tarp-tautiški" žodžiai. Mes turime savo kalboj užtekinai gražių "tarp-tautiškių" žodžių, ne lietuviškos kilmės, bet tapusių būtina lietuvių kalbos žodyno dalim.

Todėl, ignoruodami "Žodyną", seksime tik kultūringus Amerikos lietuvius dr. Margerio knygoj "Amerikos lietuviai".

Šioj knygoj mes randame dr. Margerį daug daugiau sužmonėjusį ir visais žvilgsniais tobulesnį, negu jį palikome "Šliuportarniuose". Sakoma, kad išleisti didžiąją knygą "Šliuportarniai" dr. Margeriu atsiėjo daugiau kaip \$9,000. Ir tai buvo jo nuostolis, nes labai mažai kas tepirko tą knygą. Būdamas didelėje dr. J. Šliupo įtakoje, jis piešė dr. Joną Šliupą ne tokiu, kokiu jis buvo, bet tokiu kokiu visi vadinamieji "Šliuportarniai", o kartu ir pats dr. Margeris, jį išvaizdavo esančiu. Knygoj tariamai atpasakojama viena begaliniai ilga Šliupo prakalba prieš katalikybą, prakalba, kurios jis niekad savo gyvenime nebuvo pasakęs.

Palyginant visas dr. Margerio parašytas ir jo paties lėšomis išleistas knygas, jo paskutinioji knyga "Amerikos lietuviai" iškyla, kaip vertingiausias jo darbas. Šioje knygoje randame ydų, bet ji galėjo būti beveik visai be ydų ir paklydimų, jeigu dr. Margerio dėmesys nebūtų buvęs taip nepateisinamai sumiauktas jo barbariško "žodyno", barbarizmais, kurie laikinai užvaldė jo protavimą.

Šios knygos parašymu dr. Margeris pasireiškė kaip pilnai subrendęs savo darbui rašytojas ir plačių pažintų žmogus.

Savo knygoj "Amerikos lietuviai" dr. Margeris neduoda spėjimų ar teorijų, bet geriausias jo parinktas ištraukas iš lietuvių rašytojų Amerikoje geriausių veikalų.

Kadangi dr. Margerio knyga yra pavadinta "Amerikos lietuviai", tai jam reikėjo kokiu nors būdu nuspręsti, kuriuos lietuvius jis laikys Amerikos lietuviais. o kokius ne. Reikia pripažinti, kad šiame svarbiausio klausime dr. Margeris neturėjo nei aiškių ribų, nei jokios formulos. Bendrai imant, jis nepriėmė "Amerikos lietuvių" draugiją nei Kanados nei pietinės Amerikos lietuvių. Taip A.

KLEOFAS JURGELIONIS

Vitalius - Vitelliaskas, kuts mirė 1916 metais Buenos Aires mieste, Margerio knygoj neturi vietos. Vitelliaskas buvo Vitalio Raudos vertėjas ir Chicagos Lietuvos bendradarbis. Bet ir iš Šiaurinės Amerikos ne visi žymūs lietuviai yra paminėti dr. Margerio knygoj.

Štai dar keletas pavyzdžių, kurie būtų papildę dr. Margerio knygą:

Dr. Margeris neidėjo savo knygon poeto Juozo Tysliavos vardo. Juozas yra jau gan senas amerikietis lietuvis. Jis redaguoja Vienybę jau nuo 1933 metų (t. y., nuo to laiko, kada dr. Margeris parašė savo pirmą knygą "Amerikiečio išpuzdžiai Lietuvoje").

Dr. Margeris neidėjo savo knygon nei kito žymaus lietuvių poeto vardo, būtent Jono Mačio Kėkšto, Lietuvos poeto ir Vienybės Lietuvių redaktoriaus, mirusio Plymoutho 1902 m. gruodžio 15 d.

Ir dar trečio poeto vardą apleidė, būtent Juliaus Baniūlio, irgi buvusio Vienybės Lietuvių redaktoriaus, mirusio Brooklyne 1943 metais.

Kodėl taip atsitiko? Tik todėl, kad d-rui Margeriu daugiau rūpėjo jo barbarizmų rinkinys, negu paminėjimas net ir labai svarbių faktų. Savo mylimiems barbarizmais jis turėjo "pramusta galvą".

Visi "Amerikos lietuviai", d-ro Margerio knygoj pripažinti "Amerikos lietuviais, buvo gimę Lietuvoj (ar gal kitur Europoje). Tai gi nė vienas jų turbūt nebuvo Amerikoje gimusių amerikiečių — visi ateiviai, kurie vėliau gal tapo, o gal ir netapo Amerikos piliečiais.

Toliau eina dr. Margerio "Amerikos lietuviai" kaip rašytojų, vertėjų, dramaturgų vardai:

Dr. J. Šliupo (kurs net ir kalbos atžvilgiu yra dr. Margerio idealu),

J. Adomaičio (Šerno),
A. Okzewskio,
D. T. Boczkauko,
Kun. A. Burbos,
Antano Lallo,
Kun. Ant. Kaupo,
J. O. Širvydo,
Juozo Lauko,
Vincio Nagornoskio,
Kun. J. Žilinsko (Žiliaus),
Kun. K. Urbanavičiaus (J. Kmito),
Kleofa Jurgelionio,
ir t. t. ir t. t.

Yra ir netyčia pasitaikiusių paklaidų. Štai vieną, kuri padaro St. P. Tananevičių autoriu Lietuvių Kalbos Gramatikos. Išties, Stasys Tananevičius menkai tenusimanė apie tokius dalykus, kaip "gramatika". Kas jo vardu išleista gramatiką tikrai buvo parašęs, tai palieka nežinoma.

Paties dr. Margerio kalboj knygoj yra smagi, lietuviška, gražiai plaukia ir skamba — rodo didelę pažangą.

Jis yra priėmęs tik tą vieną nereikalingą ir vengtiną naujokų žodį: "Lituanistika". Tas žodis ne tik nėra lietuviškas, bet ir jo galimė nėra vartojama net kitose Europos kalbose. Taip jokioj kalboj nėra šių žodžių su galimė — istika: anglistika, amerikistika, polonistika, germanistika, latinistika, galistika, hebraistika, semistika, hugaristika ir t. t.

Anglų kalboje yra žodis ballistics, kurs reiškia menų ginklų mėtymo ar svaidymo. Akyvalzdoj viso to nedera ir

DR. A. MARGERIS

lietuvių kalboj vartoti kaž kokią "lituanistiką".

Gal būtų todėl, kad dr. Margeris nebuvo gyvenęs New Yorke, jis žymiau nepaminėjo savo knygoj tokios didybės, kaip kun. A. Milukas. Dr. Margeris paminė tik kun. Miluko "Lietuvių Chrestomatiją".

Ir rytiečių kunigų jis minė tik kun. AL. Burbą, Šliupo gerą draugą.

Į savo knygos pabaigą, kuo toliau tuo mažiau vietos jis turi paminėjimui mokytojų, kalbėtojų, redaktorių ir knygų leidėjų. Viskas yra išbraukiama idant palikus daugiau vietos jo surinktiems barbarizmais.

Jis visai nepaminė savo draugų ar konkurentų — knygų leidėjų. Net Obevskio nepaminė kaip knygų leidėjo, nors jį paminėjo kaip knygų rašytoją. Be Obevskio daugybę lietuviškų knygų išleido ir J. Tananevičius, A. Milukas & Co., Pranaščių Julė, J. J. Paukštys & Co., Vienybės Lietuvių ir t. t.

Drui Margeriu jau beveik visai pritrunka vietos paminėjimui lietuvių kalbos mokytojų, chorų vedėjų, teatro vedėjų ir artistų, dainininkų, bet paminė didelį girtuoklį Br. Vargą.

Pagaliam į savo knygos pabaigą dras Margeris randa vietos pažymėjimui ir kitam pagyrimui kelių svarbiųjų katalikų kunigų ir vienuolių seserų.

Taip gražią ir širdingą pagarbą dras Margeris išašo savo knygoj kun. Staniukynui už jo rūpesti paruošti lietuviškas būti lietuvių kalbos mokytojoms.

Dr. Margeris rašo: "Pats smarkiausias ir darbingiausias čia buvo kun. Staniukynas. Šitas kunigas ištikimų buvo labai didelės energijos, ryžties, religinio idealizmo ir visiško atsidavimo bažnyčiai (ne klėnei, kaip ne vienas lietuvių kunigų) žmogus. Jo pastangomis buvo įkurta Šv. Kazimiero seserų kongregacija 1907 metais: — "Kun. Staniukynui į pagalbą kongregacija 1907 metais." Kun. Staniukynui į pagalbą atėjo "be galo darbšti ir rūpestinga motina Marija Kaupaitė, to didelio Amerikos lietuvių patrioto ir karšto lietuviybės mylėtojo kunigo Kaupo sesutė."

Istorinė apysaka

PER MIŠKUS IR PELKES

— Nelaimingi mūsų žirgai, tai juos vilkai piauna! — su gailėmis tarė Alpas.

— Gaila jų, — pastebėjo Kęstutis, — bet gal ir geriau: mažiau mūsų pėdsakų liks!

Pagaliam Alpas ūktelėjo pelėdos balsu. Ūktelėjo kartą, kitą. Netrukus iš tolo jam tuo pačiu balsu kažkas atsiliepė.

— Tai Žaltinis! — paaikino Alpas. — Greit bus ir jo trobelė!

Po kiek laiko bėglius sustabdė rūstus balsas:

— Kas jūs? Ką jums čia reikia?

— Seneli, tai aš — Alpas, o su manimi kunigaikštis Kęstutis. Laimingai iš pilies ištrūkom!

— O, ir kunigaikštis! — suuko Žaltinis ir puolė prie Kęstučio kojų. — Kaip mes visi tavęs pasiilgom! Kaip laukėm! Na ir džiaugsis tave vėl laisvą Lietuvonje pamatę!

— Stokis, stokis, senas kovos drauge, narsusis šimtininke Budry! — keldamas senelį ir jį bučiuodamas,

kalbėjo Kęstutis. — Ne tu man, o aš tau turiu dėkdamas pulti prie kojų. Tik tavo sumanumo, Alpo ir kitų pagalbininkų pasiaukojimo dėka ištrūkau iš kryžiuočių pilies. Dėkoju tau už tai, tėveli Budry, ir tau, brangusis sūnau Alpai!

Žaltinis pakvietė bėglius į savo trobelę.

— Ačiū, ačiū, karaliau Žaltini! — pajuokavo Kęstutis. — Teks ir tavo rūmuose man paviešėti. Tik ilgai neviešėsiu — laiko nėra. Reikia į Lietuvą skubėti. Visus kelius į ją žinai, nurodyk, kuriais be pavojaus galima patekti?

— Nurodysiu, nurodysiu, kunigaikštis! — su džiaugsmu kalbėjo burtininkas Žaltinis. — O dabar prašom į vidų.

Kęstutis skubėjo į girią pas Lipstatą ir pasislėpė vienoje pelkėje, kur liko iki nakties, galvodamas, kaip tamoje vykti toliau. Jis ėjo Dravenos upės link. Perbrides ją, skubėjo į Mazoviją...

Kryžiuočių metraštinis

P. Tarasenska

Vokietis paleidžia vagį už tuziną kiaušinių...

- Įvykis iš vokiečių okupacijos laikų -

Vieną tamsią ir labai lietingą 1942 m. rudens naktį, man budint Vilniaus geležinkelio policijos nuovadoje — Vilniaus stotyje, staiga paskambina telefonu Vilniaus gelež. prekių stoties V-kas J., kad atėjo 3 vagonai cukraus ir jų apsaugai prašo pasiūsti policijos pareigūną, kad jis iki ryto pasaugotų vagonus kol ateis darbininkai ir iškraus iš sandėlius. Vienas iš mano vyrų policininkas Noreika pasisiūlė savanoriu. Jis buvo specialistas vagims gaudyti. Prekių stotyje vagysčių būdavo beveik kiekvieną dieną. O Vilniuje vagių buvo ir jie buvo taip išspecializavę, kad juos sunku būdavo pagauti. Sakoma, kad prieš karą Vilniuje buvo kažkur požemiuose slapta vagių mokykla, bet nei lenkų, nei lietuvių policijai nepavyko jos surasti.

Nepraėjus nei 2 val., polic. Noreika jau čia pat. Sako, jau turiu vieną vagį. Pasirodo, lenkų kilmės tarnautojas, kuris dirba toje pačioje gelež. stotyje, kaip vagonų sukabinėtojas ir pagautas gelež. uniformoje bevagiant cukrų. Noreika pasakoja, kad jisai priėjęs prie vagono nuplėšė plombą, atidarė duris ir ištraukė 2 maišus cukraus. Po 100 kg. maišas. Vagis, uždaręs duris, cukrų gabeno g-vės link, kur už aukštos tvoros laukė vežimas su arkliu ir dviems vyrais. Noreika, patenkintas "laimiktu," paleido šivį į aukštį. Vyrai, laukiantieji iešmininko su cukrum, pabėgo, kaip zuikiai išsigandę, o iešmininkas nepašytas iš baimės pakėlė rankas.

Surašiau protokolą ir šakiau uždaryti jį daboklėje. Iš ryto 8 val. atėjo nuovados

v-kas p. J. Aš jam atraportavau nakties įvykius, man bebūdint. V-kas J. liepė suimtajį lenką vėl taryti ir spausti jį, kad išduotų ir kitus du pabėgusius savo sėbrus. Šakiau lenką atvesti taryti į raktinę.

Vos tik v-kas išėjo į savo kabinetą, išiveržia su triukšmu į nuovadą 3 ginkluoti su mašin-pistoliais rankose vokiečių karo policijos puskarininkiai su žandarmerijos leitenantu Wolfgang Hofweber prielaky, kuris revolverį atidėjo į mane ir sublovė tokiu rėkiančiu balsu, kaip Hitleris. Paskui juos drąsiai išėkė jauna, graukti ir gan graži brunetė su išblykusi veidu. Kiek supratau iš rėkiančių ir pikty balsų — ar esu nuovados v-kas. Atsakiau, kad esu budintis valdininkas. Įvykiu žvilgsniu permetė per mano uniformą ir antpečius ir klausia

BRONIUS LABUCKAS

kokio laipsnio karininkas aš esu? Paaiškinau, kad Lietuvos policijoj karininkų nėra. Manas bekalbant įeina mano v-kas p. J. ir klausia koks reikalas (V-kas gerai kalbėjo vokiškai). Leitenantas suprato, kad tai yra mano v-kas tuoju metu prieš jo. Prasiūdo pragaras. Leit. šaukia o v-kas bando aiškinti, kodėl suėmė vagį ir t. t. Bet leit. nenori klausyti jokių aiškinimų ir liepia tučiuojau paleisti suimtajį. Jei ne, tai jis mus perduos Geitapui likviduoti. Kai v-kas dar kartą bandė aiškinti leitenantui, kad mes pasielgėme teisingai, eidami tarnybos pareigas ir vykdydami Lietuvos įstatymus, vokiečiai vis rėkė ir liepė man tuoju atvesti suimtajį. Beliko man tikrai pasakyti — Jawoll. Tuoju atvedžiau suimtajį lenką, kuris buvo apsuptas 4 vyrų su pleiomis ant krūtinių ir kaip "didvyris" nustebusiomis akimis apleido mūsų raktinę, lydėmas brunetės. Jos veide buvo galima išvirti didelį džiaugimą ir pašaipą lietuviams...

Išbalansu veidu ir drebančiomis rankomis (iš pyktio ar susijaudinimo) mano v-kas paėmė raportą suplėšė ir įmetė į šukščių dėžę ir lėtai žingyniais nuėjo į savo darbo kambarį.

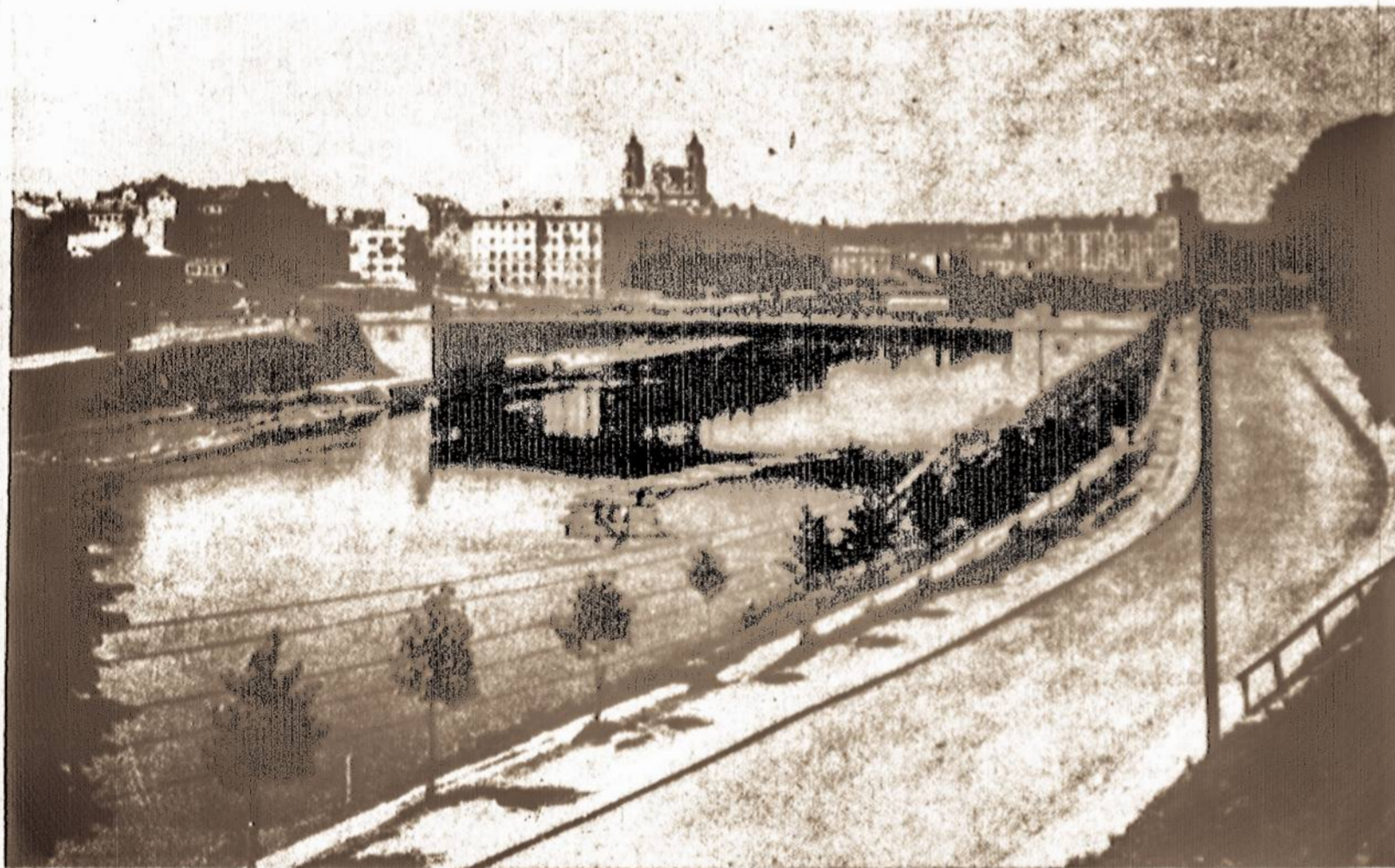
Sekantį dieną po to nemaloniam įvykiui nuėjau į peroną sutikti ačiūnačio traukinio "B Kauno. Ir štai prieš mane išlenda tas lenkas vagis, kuris ir toliau dirba toj pačioj vietoj, kaip vagonų sukabinėtojas. Pamatęs mane, pribėga ir sako: Matot, aš laisvas. Mūs mane apkaltinot, o vokiečiai išteisinot ir išlaisvino iš jūsų daboklės. Patenkintas, kad aš jo klausau, pasakoja toliau: Manas žmonelė Jadzinka nuėmė leitenantui tikrai tuziną kiaušinių, todėl jis buvo toks piktas ir įairęs ant jūsų policijos.

— Bet sakyk, ką daugiau tavo žmona davė leitenantui, kad tavo išlaisvintų? Apširdairė, ar niekas negirdi ir sako: Leit. Hofweber yra šimnykėjęs mano žmoną, bet Jadzinka ir mane myli, jei ne ji, aš būčiau seniai išvežtas į K. Z. lagerį ir sudėgintas, kaip tikstančiai kitų lenkų, bet jo protekcija išlieku gyvas.

Lenkas pasakė šadiev ir dingo atvažiuojant kamničių mintoj. Ir aš supratau, ką lenkas nepajėgia padaryti per klaidą ir saktumą bei mandagų vogimą (sakoma, lenkas vagis, bet mandagus), tada jis griebiasi kitokių priemonių — moterų ir... O manas prieš tokias priemones kovoti buvo neįmanoma. Gražioji lytis visuomet išėjo laimėtoja ir teisi, nors jos keblė vyko vagystės, plėšikavimai, žmogžudystės, papirkimai ir paleistuvystė. (Vilniuje ir Kaune veikė viešieji namai, skirti tikrai vokiečiams. Naujosios Europos kūrėjams, ir moterys buvo "importuotos" iš Vakarų ir kt. Lenkijos miestų).

Ir taip sukamtyta Lietuva kenčė. Turėjai taikytis ir su aišromis tyfotais. Kas buvo drąsūs, pateko į nacių kalmėms bei kačtas.

BRONIUS LABUCKAS

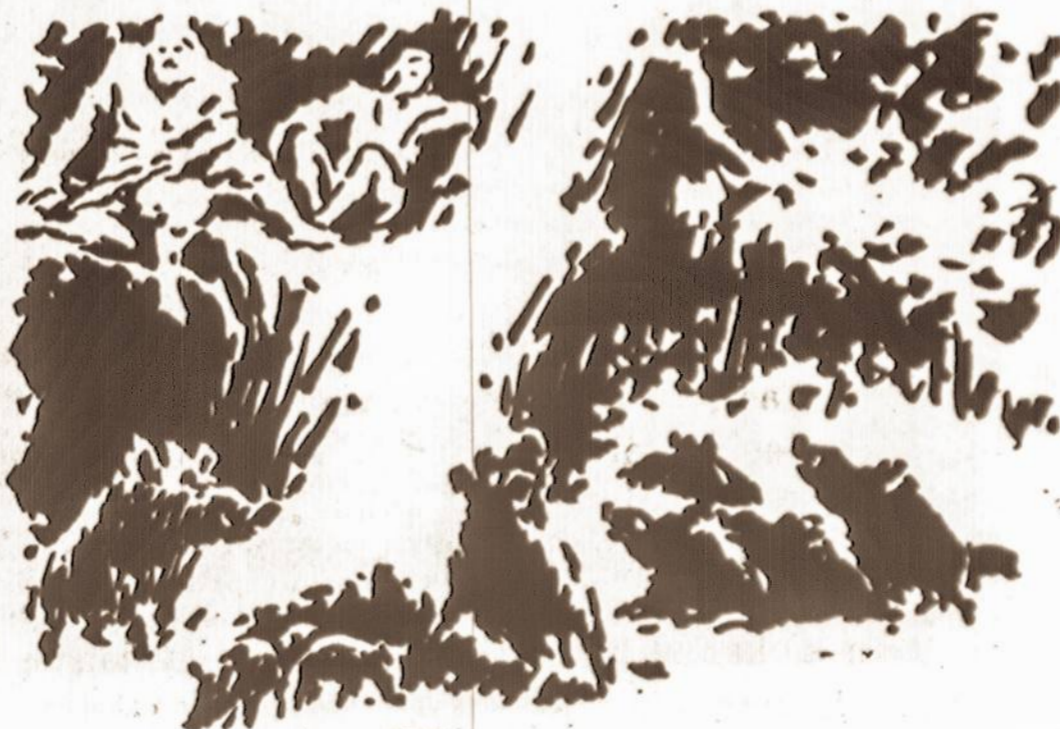
VILNIAUS MIESTO VAIZDAS

Ankstų lapkričio 12-sios rytą dar pas miegantį didįjį magistrą atbėgo vos gyvas, išbalęs iš išgąščio storulis Šneideris ir mikčiodamas pranešė, kad arklidėse rado smūgiu apsvaigintą ir surištą budintį naktinį arklininką. Pradingo du geriausi didžiojo magistro žirgai.

Pilyje kilo sąmyšis. Sujudo, sužūžė visa Marienburgo pils. Bokštuose buvo uždegti du didžiausio budrumo laužai — įsakymas kelių sargybos užtvirti visus kelius ir brastas ir nieko nei jais, nei pro šalį nepraleisti. Visais keliais buvo pasiūsti raitelių būriai su šunimis ieškoti ir gaudyti žirgų vagies.

Dar nenurimus sąmyšiui pilyje dėl didžiojo magistro žirgų, kilo kitas dar didesnis triukšmas. Atidarę Kęstučio kambario duris, sargybiniai rado jį tuščią. Nepastebėję iš karto sienoje kilimu pridengtos angos, riteriai netikėtą Kęstučio dingimą palaikė stebuklu, manė, kad jį pats šėtonas pagrobęs. Baisiai išsigandę, kalbėdami nuo piktųjų dvasių apsaugančias maldas, riteriai atbėgo pas didįjį magistrą ir pranešė jam šį nepaprastą įvykį. Didysis magistras ir kiti vyresnieji ordino riteriai nesutiko su sargybinių tvirtinimu, kad pagonių lietuvių karalių pagrobė šėtonas, ir labai dėl to įtūžo. Vėliau, atidžiai apžiūrėję kambario sienas, atrado išgriautą užmūrytą angą ir per ją nuleistą žemyn virvę, o už apsauginio griovio arklių pėdas. Nesuradę ir Alpo, suprato, koku būdu Kęstutis pabėgo.

— Stebuklas! — kalbėjo kryžiuočiai. — Ir kaip tas niekšas galėjo iš pilies išjoti? Juk vartai saugomi! Tą naktį prie vartų budėję sargybiniai visų šventųjų vardais prisiekė visą naktį budriai saugoję ir nieko iš pilies neišleidę. Kęstutį ir Alpą sutikęs kelyje riteris irgi patvirtino, kad sargybiniai budėję. Dabar jis suprato, kad ne kokį nors riterį škotą, o patį Kęstutį ir Alpą buvo sutikęs ir dar jiems laimingo kelio palinkėjęs. Griežė dantimis iš pykčio riteris, keikėsi kiek įmanydamas, kumščius spaudė, bet buvo jau po laiko.

Per pelkes ir miškus...

(BŪS DAUGIAU)

VELIONIS ROKAS ŠLIUPAS

austrininko dr. Jono Šilupo bro-
lis, mirė Lietuvoje, eidamas
94-uosius metus. Gimęs 1965
m. Gruzdžių valsč., Šiaulių
apskr. Studijavęs Maskvoje,
Karaliaučiuje ir Muenchene.
Vienas pirmųjų lietuvių gydy-
tojų Kaune. Už lietuvišką

veiklą rusų kalbas. Pirmasis
Kauno miesto ir apskrities vir-
šininkas. Raudonojo Kryžiaus
pirmininkas ligi 1933 metų.
Paliko sūnų Mindaugą ir tris
dukteris New Yorke: Aldoną
Alytieną, Danutę Senikienę ir
Graziną Šilūnienę.

Lenkai vagia lietuvių kultūrą

Jau ne vienas žymus metų
lenkai savinasi lietuvių meno
laimėjimus, lietuvių istorinius,
kultūrinius nuopelnus, net kai
kurios žymiosios lietuvių,
lietuvių teritorijas. Lenkai,
dabar būdami dešimteriojai
skaitlingesni už lietuvius, turi
daugiau galimybių užsiiminėti
propaganda ir žmonių klaidini-
mu.

Šiuo rašiniu nenoriu grįžti į
senus laikus ir primindinėti se-
niasis skriaudas. Bėkliu viena
iš paskutiniųjų lenkų netaktų,
kurį drįstu pavadinti kultūrine
vagyste, padaryta lietuviams,
kaip jie (lenkai) dažnai sako,
broliams lietuviams. Šis lenkų
piktavališkumas ypač skaudus
dėl to, kad įvykdytas tuo lai-
ku, kai Lietuva ir Lenkija buvo
okupuotos nacistinės Vokie-
tijos, kai abi tautos kentėjo
svetimąjį priespaudą, kai liki-
mas kaimyninėms lietuvių ir
lenkų tautomis buvo užtraukęs
juodą nelaimės tinklą, kai,
rodos, reikėjo įsikišti būdų
taikingam sugyvenimui, ruošti
būsiamam nepriklausomam lai-
kotarpiui, kuris, anksčiau ar
vėliau, vėl išaus tom dviem
tautom.

ALGIRDAS GUSTAITIS

Būdinga, kad knyga, apie
kuria kalbėsime, yra išleista
prisidengus Columbia Universi-
tetu Jungtinėse Amerikos Val-
stybėse, tarsi rankas plauda-
miesi lenkiškais sakytis: "Va,
matote, mes nieku dėti... tai
amerikiečių darbas..."

Tai Marion Moore Coleman
(žinomo lietuvių tautos neken-
tėjo) knyga "The Polish Land,
Ziemia Polska. An Anthology
in prose and verse." Compiled
by Klub Polski of Columbia
University, 1943. Printed in
the United States of America
by the White Eagle Publishing
Co., Inc., Trenton, N. J.

Heroiškai skamba knygos
skrymas, skambantis tarsi ne-
kaltai, giliai lenkiškai patrijo-
tiškai:

"Dedication:

To all those who, name-
less and unsung, defended The
Polish Land through the terrible
years of the Second World War,
this book is affectionately de-
dicated."

Įvade rašoma, kad ši knyga
leidžiama lenkų literatūros iš-
populiarinimui užsienyje ir ti-
kimas kada nors išleisti "Zie-
mia Polska" II ir gal III tomus.

Ten garbinama Baltijos jūra
ir ji vadinama lenkų jūra (!)
Švedai ar suomiai turėtų dau-
giau teisės ją vadinti švedų ar
suomių jūra, bet taip nedaro,
nes ekviasi kultūringo pasaulio
priimtais dėsniais. Jos estiška
jūra nevadina nei estai, nei
latviai jos nešaukia latviška
jūra. Bet lenkams partipo Bal-
tijos jūra, nesiskaitant su kai-
mynais, nežilrint jokių man-
dagumo (nekalbant apie džen-
telmeniškumą, kas lenkams
nežinoma kiek tai liečia
skriaudimą savo kaimynų) tai-
syklių šikaujant vadinti lenkų
jūra. Ir sentimentaliai kalbėti
apie kopas, kurios yra lietuviš-
koje žemėje, Lietuvoje. Juk
tai akipleišikas lindimas į sve-
timą teritoriją!

Visas pasaulis žino apie
lietuvišką aukšą — gintarą, ku-
ris daugelį šimtmečių randamas
lietuviškose pajūrio žemėse,

kuris yra vienas iš lietuvių
liaudies puošmenų. Bet minė-
tame leidinyje lietuviška le-
genda apie gintarą nusakoma,
lyg tai būtų lenkų liaudies kū-
ryba, drįstama ją atpasakoti
paliekant lietuviškus žodžius
jūra, Perkūnas, tarsi lietuvių
kalba būtų lenkų kalba (!)

"Others believed the fair
golden rocks were fragments of
the palace of Jura, Goddess of
the Sea, which Perkunas, God
of the Thunder, in order to pu-
nish Jura for a secret love
affair with a fisherman, struck
by lightning and shattered."
(Psl. 13 — 14). Vadinasi, len-
kai kaip savo pasakoja ir bando
savintis grynai lietuvišką le-
gendą!

16 psl. klastojama istorija,
nes 1410 metais Žalgirio
(Grundwald) jungtinės Europos
kariuomenės, kur daugumą su-
darė vokiečių pulkai, sumušė
lietuvių kariuomenę, talkina-
ma totorių, lenkų ir kai kurių
kitų Lietuvos valdžioje buvusių
tautybių; jai vadovavo Vytau-
tas Didysis, Lietuvos karalius,
kai tuo tarpu lenkų vadovas Jo-
gaila iš baimės drebėdamas
meldėsi užfrontėje esančioje
kopytėlėje. Bet toje knyga-
laikėje klatingi lenkai, Lietu-
vių visiškai nemini, laimėji-
mus prisiskirdami sau, ir vy-
riausiuju vadu minėdami len-
ką!

95 — 96 psl. deklamuoja-
ma apie ukrainiečių Lvivą
(Lvovą), bet tai jau ne mūsų
reikalas.

99 psl. dedamas eilėraštis
"The Lithuania nightingale,"
tuo tarsi suponuojant, kad Lie-
tuvos, kaip atskiros tautos nėra,
tik Lenkijoje vietovė Lietu-
vos vardu...

100 psl. apie Lietuvos sos-
tinę Vilnių ir jo įkūrimą kalba-
ma, tarsi lietuviai ir Didysis
Lietuvos Karalius Gediminas

(Nukelta į 11 psl.)

V. Landsbergis-Žemkalnis per Vilniaus radiją

Birželio 6 Vilniaus radijas
per Maskvą kasdien duodamoje
pusvalandžio laidoje "užsienių
lietuviams" keliolika minučių
transliavo "pasikalbėjimą" su
iš Australijos į Lietuvą grįžusiu
inž. architektu Vytautu Lands-
bergiu — Žemkalniu.

— Kiek jau yra džiaugsmo
pas mane dabar ir kokie susi-
rinko jausmai, sunku ką nors ir
pasakyti... Sunku, sunku, aš
negaliu kalbėti, aš verkiu...
— kalbėjo V. Landsbergis —
Žemkalnis.

Toliau jis nurodė, jog to-
kia "laimė" esanti todėl, kad
jis grįžęs Vilniun...

Inž. V. Landsbergis —
Žemkalnis labai "nekantravęs"
Londone. Tačiau čia jį "pas-
partino" toliau greitai išvykti
sovietinė atstovybė... Tai jis
jau ir Londone "buvo labai
laimingas, nes" jis negalite
manęs suprasti"...

Dar prieš Vilnių jį pasitikęs
stūmus.

Inž. V. Landsbergis —
Žemkalnis jau "apziūrėjęs"
Vilnių. Yra susižavėjęs, nes
"viskas eina geryn"... Tačiau
jis pastebėjęs "ir klaidų," ypač
Senamiestyje...

Buvęs muzikos mokinių
koncerte ir išklauses Balio Dva-
riono operą "Dalią." Ir čia
"susižavėjęs"...

Dabar esą "fiziškai ir mo-
rališkai laimingas." Vykstas

"pasimaudyti ir pasikaitinti
Palangon"...

Esąs "dėkingas visiems, ku-
rie padėjo sugrįžti"...

Vilniuje vyksta Gedimino
kalno archeologiniai kasinėjimai.
Būsiąs atkastas Zigmanto
Augusto statybos bažnyčios fa-
sadas.

Lietuvos vyskupai per
Maskvą išvyko aplankyti Veng-
rijos katalikų. Tokią "informa-
ciją" birželio 4 d. perdavė
Maskvos radijas.

Gegužės 16 d. Maskvoje N.
Chruščiovui buvo įteikta tarp-
tautinė leninė premija "už tai-
kos stiprinimą tautų tarpe."
Tai pasityčiojimas iš taikos.

SPOTS Before Eyes?

Whenever you're sick,
go to bed and don't worry.
While you're healthy,
ask us about Hartford
Accident-Sickness Insurance.
Then you WON'T have to worry
about medical bills!
Please call us soon.

Albert F. Peters

GENERAL INSURANCE
116-55 QUEENS BLVD.
FOREST HILLS, N. Y.

VIRGINIA 3-1477
Agency 794
HARTFORD ACCIDENT AND INDEMNITY COMPANY
Hartford, Connecticut
© 1958 N. A. & L. CO.

SIUNTINIAI SIUNČIAMĖ Į SOVIETŲ RUSIJĄ

UKRAINĄ, LIETUVĄ, BALTGUDIJĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS
Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitai mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

135 WEST 14th STREET
NEW YORK 11, N. Y.

Atdara kasdien nuo 9 - 6;
Sekmadieniais nuo 9 - 4.

Licensed by USSR
Tel. CHelsea 3-2583

141 Second Avenue
NEW YORK CITY
Tel. GRamercy 5-7430

39 Raymond Plaza W.
NEWARK, N. J.
Tel. MArket 2-2877

132 Franklin Ave.
HARTFORD, CONN.
Tel. CHapel 6-4724

900 Literary Rd.
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. TOWer 1-1461

332 Fillmore Ave.
BUFFALO 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

308 W. Fourth Street
BOSTON 27, MASS.
Tel. ANDrew 8-5040

11339 Jos Campau
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave.
PHILADELPHIA, 23, PA.
Tel. WALnut 5-8878

Mūsų didžiulė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams klientų, visus geriausiai paten-
kindama. Mūsų firma 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas
laikė 48 val. ir adresatą pasiekia per 6 - 7 savaites (oro paštu laikė 7 - 12 dienų).

Mūsų raštinėse yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies produktų. Prašykite mūsų nemokamo
katalogo su visomis informacijomis apie muitą ir persiuntimą. Atdara kasdien nuo 9 - 6 v. v.
Sekmadieniais nuo 9 - 5 val. p.p.

LOOK BOTH WAYS

Walking or driving, keep alert.
Automobiles kill people.
We like people.
Want you to stay alive.

Your protection is our business.

Albert F. Peters

GENERAL INSURANCE
116-55 QUEENS BLVD.
FOREST HILLS, N. Y.
VIRGINIA 3-1477

Agency for
HARTFORD ACCIDENT AND INDEMNITY COMPANY
Hartford, Connecticut
© 1958 N. A. & L. CO.

Lenkai tebevagia lietuvių kultūrą

(Atkelta iš 10 psl.)

būty ne kas kita, kaip lenkų bendruomenės dalis...

101 psl. dar vienas eilėraštis apie Lietuvos sostinę Vilnių (Wilno cloud - veiled), parašytas 1942 metais.

102 psl. vėl rašoma apie Lietuvos Vilnių, tarsi jis būtų lenkiškas miestas.

103 psl. eilėraštis "Credo," kur rašoma, kad kur stovi žali miškai ir šimtamečiai ąžuolai, ten gyvena žmonės su sielomis ir jie sudaro jėga, kaip galingos šaknys, giliai įleidusios šaknis į žemę, ir t.t. Tuo norima pasakyti, kad visa, kas anksčiau pasakyta, yra tikra ir pastovus...

104 - 105 psls. duoda didžiojo poeto Adomo Mickevičiaus (jis beveik viską yra rašęs lenkiškai) gabalėlių iš jo kūrinio "Ponas Tadas."

106 - 107 psls. eiluojuama apie Ad. Mickevičių, didžiausią Lietuvos upę Nemuną, gudus ir lenkiškas dainas (!) Suprask, savinamasi didieji lietuviai kūrėjai, pagrindinės Lietuvos geografinės vietos, gūdai -

nelaiminga, lietuviams gimininga tauta, viduramžiais glaudžiai su lietuviais bendravusi, o visko viršūnėje pastatoma lenkiška daina.

108 - 110 psls. skyrius "The Serpent and the Fir Tree," kur lietuviška legenda apie "Eglę žalčių karaliene" rašoma kaip tarsi ne apie pavogtą perlą, bet kaip apie suatrajotą spėtą kėsnį.

116 psl. spausdinamas eilėraštis Litwa (Lietuva), vadinasi visa Lietuva priklausau lenkiškai žemei - The Polish Land - kaip knygpalaikės antraštėje pasakoma.

Minėtas leidinys, viso 127 psl., yra šlykštus lenkiško šovinizmo pavyzdys. Juo Lietuvai ir lietuviams padaryta piktos žalos, tai yra dūris peiliu į miegančio draugo kūtinę. Ši viena paskutiniųjų ir gal didžiųjų lenkų gėda verta ne tik lietuvių, bet ir aplamai visų kultūrininkų, intelektualų, humanistų griežto pasmerkimo. Tokiais leidiniais fanatiškai lenkai neįsigys lietuvių draugystės.

Lietuvių ev. reformatų sinodas

Daugumos lietuvių reformatų lėšomis 1955 metais Chicagoje buvo nupirkta bažnyčia. Prie jos dabar veikia parapija, kurią aptarnauja du kunigai. Pamaldos laikomos tik lietuvių kalba. Pamaldų tvarka lygiai tokia, kokia ji buvo ir Lietuvos reformatų bažnyčiose. Bažnyčia yra šaurinėje miesto dalyje, 1942 N. Spaulding Ave.

Kiekvienais metais čia šaukiamas lietuvių reformatų sinodas, kuris paprastai trunka dvi dienas.

Šiais metais sinodas renkas birželio 27 ir 28 d. d. Pradžia - birželio 27 d. 4 val. po pietų. Sekmadienį, birželio 28 d., 10 val. priešpiet, įvyks iškilmingos pamaldos, kurių

metu giedos solistai. Po pamaldų, kaip visuomet, bus bendri pietūs; po to sinodo uždarymas. Šio sinodo metu bus plačiai paminėtas Jono Kalvino 450-asis gimtadienis. Tai bus XII-asis lietuvių evangelikų reformatų sinodas tremtyje.

Kiekvienas lietuvis reformatas yra kviečiamas ir laukiamas sinode dalyvauti. P.B.

Užsienio reikalų ministerių konferencijoj, Genevoj, nepadaryta progreso. Gromyko pasiūlė dvi koncesijas, surištas su Sovietų pasiūlymais atitraukti vakariečių dalinius arba įsileisti į Vakarų Berlyną Sovietų trupes.

OSTERVILLE MANOR, INC.

Vasarvietė, kurioje Jūs praleisite atostogas, busite patenkinti.

Mūsų šukis - vasarotojui duoti pilną poilsį.

Ši vasarvietė naujai atremontuota, turi 60 kambarių su visais poilsini reikalingais įrengimais.

Dėl smulkesnių informacijų ir kambarių užsakymo kreiptis šiuo adresu:

Osterville Manor, Inc.

Osterville - Cape Cod, Mass. Tel.: GARDEN 8-6911

Atostogos Asbury Park, N. J.

ONOS ir PETRO LANIŲ (Lanauskų) VASARNAMYJE

515 FOURTH AVENUE - KAMPAS EMORY STREET

Cia Atlanto pakrastyje, ąžuolų pauksnyje, erdviuose kambariuose rasite tikrą poilsį. Svečių patogumui galima naudotis virtuvėmis, šaldytuvais ir indais. Norintiems, maistas bus gaminamas vietoje. Maudymosi mokestis apmokamas savininkų.

SEZONO PRADŽIA BIRŽELIO 14 D.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

LANY, 1248 Waverly Place, Elizabeth, N. J. Tel. EL 3-1169

arba vasarnamyje:

515 4-th Ave. ASBURY PARK, N. J. Tel. PR 4-6034

POETAS KAZYS BRADŪNAS, kuriam buvo įteikta Lietuvių Rašytojų Draugijos premija už jo poezijos rinkinį "Morenų ugnys," su sūneliu ir dukrele. Vienas iš geriausių poemų iš "Morenų ugnys" - Kad nebūtum viena.
V. Maželio nuotrauka

KAD NEBŪTUM VIENA

Nuploviau langą
Prie tavo lopšio,
Kad žvaigždės tekėtų,
Tekėdamos mirgėtų,
Kad nebūtum viena,
Per naktų žę viena.

Linguosiu gluosniu
Prie lygaus kelio,
Kad paukštis nutūptų,
Nutūpdamas čiulbėtų,
Kad nebūtum viena,
Kelionėje viena.

Kalnan palydėsiu,
Smiltim nubyrėsiu,
Kad vėjelis pustyty,
Pustydamas migdyty,
Kad nebūtum viena,
Žemelėje viena.

CREDO

Tikiu į pabaigą,
Į kraujo irimą
Vėlybą rudenį
Kapų ramybėje.
Tikiu į pradžią,
Į paukščių skridimą
Ankstį pavasarį
Toli amžinybėje.

KAZYS BRADŪNAS

VALSTYBĖS DEPARTAMENTAS ATSAKO ALTUI

Ryšium su ministrų konferencija Genevoje Amerikos Lietuvių Taryba balandžio 23 d. pasiuntė JAV sekretoriui Ch. Herteriui memorandumą, kurio turinys buvo paskelbtas visuose svarbesniuose Amerikos lietuvių laikraščiuose. Valstybės Departamentas birželio 1 d. laiške rašo:

Gerbiamas dr. Grigaiti,

Aš rašau Jums apie Jūsų 1959 m. balandžio 23 d. Valstybės Sekretoriui pasiūstą memorandumą, kuriame pateikiamos sugestijos, liečiančios

Jungtinių Valstybių poziciją dabartinėse Genevos užsienio reikalų ministrų derybose. Sekretoriaus pavedimu aš noriu padėkoti už Jūsų rūpestingumą, pateikiant savo samprotavimus. Jie buvo perduoti atitinkamoms Departamento įsteigoms.

Būkite tikri, kad mūsų vyriausybė ir toliau remia Pabaltijo valstybių reikalą bei atisako pripažinti tų valstybių jungimą į Sovietų Sąjungą. Mes taip pat, žinoma, ir toliau dėsimė visas pastangas teisingai ir pastoviai taikai užtikrinti.

DRUSKONIE HALL Vasarvietė

Catskill kalnuose jau priima svečius (pranešti bent dieną anksčiau) ir užsakymus vasarai.

Rašyti: SOPHIE KRAUNAITIS, ANDES, N. Y.

Telefonuoti: ANDES 2781 nuo 7 val. vak.

Vísame New Yorke nerásite gražesnių ir patogesnių salių kaip GRAND PARADISE

Ka nerengtumete - koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius - SALESE GALI TILPTI NUO 25 IKI 2000 DALYVIU.

L. MOLIN - REIKALŲ VEDEJAS

320 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas: EVERGREEN 7-1123

Kanados lietuviuose

Pranas Gvildys, stalo teniso čempionas Ontarío valstybėje, Kanadoje.

Sumušė banditą

TORONTO, ONT. — Toronte, kur miesto mēras yra Nathan Philips, Lietuvos žydas, šiemet jau buvo šeši bankų apipėšimai, ir tai vis dienos metu, o banditai dar nesurasti, nors šimtai detektyvų jų tebejieško.

Lietuviai irgi pradeda susidurti su gangsterizmu. Neseniai į Beržinsko cigary krautuvių (1212 Dundas West) atėjo banditas ir su pistoletu grāšindamas pareikalavo pinigų. Banditas, atrodo, buvo kiek išgęrs ir kadangi jis leido sau per daug arti prieiti prie Beržinsko, šis vienu smūgiu išmušė jam ginklą, o antruoju paguldė jį ant grindų.

Policija pagyrė lietuvį už drąsą, o nakties paukštį tuojau pasiėmė į kalėjimą.

Beržinskas yra tas pats autorius, kur dar Vokietijoje parašė didelį 3 kalbų žodyną, o už pernai bemedžiomas nušovė didelę mešką prie Otawos.

PRARADO 5.000 DOLERIŲ

Antanas Tėvelis, laimingiausias pasaulio lietuvis gyvena Hamiltone (Kanadoje), prieš Vėlykas Irish sweepstakes loterijoje išlošęs didžiausią sumą pinigų, dabar gavo ir pačius pinigus, bet trūko net... \$5000. Jis išlošė 140,000, o gavo "tik" 135,000: toks skirtumas susidarė keičiant airių valiutą į dolerius dienos kursu. Laimėtojas mano, kad net ir tai jam dar apsimoka, nes gi buvo rizikuota tik 3 dolerius (tik atsiėjo bilietas). E. Z.

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS SAVININKAS

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. U.

PARDUODAMA SU NUOLAIDA: televizija, radijas, HI-FI fonografai (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai, dulkių siurbliai. 40% NUOLAIDA VOKIŠKIEMS HI-FI.

TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS, HI-FI.

Darbo valandos kasdien iki 7 v. v. Tel. AP 7-0349

AP's T. V. Service

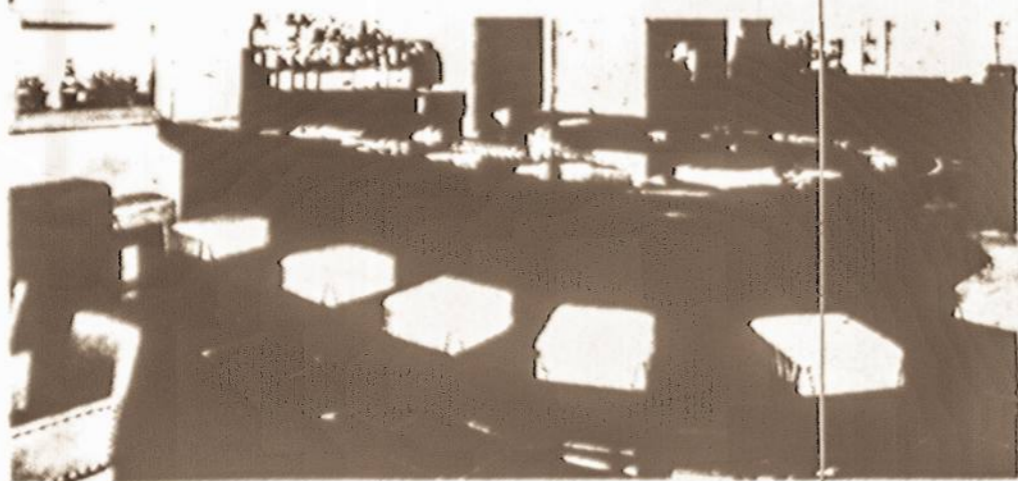
ALBERT J. MISIUNAS, Savininkas

TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS IR HI - FI Darbas garantuotas Primama iki 10 v. v.

101-23 112th Street RICHMOND HILL 19, N. Y. Telefonas Virginia 6-6895

Festival Restoranas ir Baras

VACYS STEPONIS, Savininkas
40 EAST 26TH STREET, NEW YORK CITY
Telefonas MU 3-2928
GERI PIETŪS IR VAKARIENĖ - JAUKUS BARAS

Salė vestuvėms, susirinkimams ir kitiems parengimams.
LIETUVIŠKIEMS SUĖJIMAMS NEMOKAMAI
Gali tilpti 200 žmonių. Mielai kiekvienas bus sutiktas.

Gera naujiena

Nauji katalogai - Naujos atpigintos kainos

Naudodamasi ta didžiule parama, kuri ligi šiol jai buvo teikiama įvairiuose pasaulio kraštuose gyvenančių tautiečių, LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ dabar gali jau tikrai iš esmės sumažinti kainas praktiškai visiems tiems daiktams, kurie siunžiami į Lietuvą dovanų siuntiniuose. O dabar Bendrovei dar malonu prisistatyti visuomenei su savo NAUJU, PADIDINTU, ILIustruotu KATALOGU LIETUVIŲ KALBA. Esame taip pat atspausdinę katalogus latvių, anglų ir ukrainiečių kalbomis. Mūsų naujajame kataloge yra aptarta ir paduotos kainos šių dalykų:

1. Maždaug 600 skirtingų medžiagų, austų Anglijoje.
2. Platus skyrius gatavų drabužių moterims, vyrams ir vaikams.
3. Visokių rūšių odos.
4. Gatavi batai.
5. Įvairūs laikrodžiai.
6. Foto aparatai.
7. HOHNER AKORDEONAI --20 skirtingų modelių, kurių kainos yra nuo \$39.00 iki \$1,120.00.
8. SINGER SIUVAMOSIOS įvairių tipų mašinos.
9. AUTO-KNITTER - vienintelė mezgimo mašina, kuri tinka VISŲ rūšių siūlams, įskaitant namie verptus mezgimo siūlus.
10. OLYMPIA rašomosios mašinėles su šių kalbų raidynais: lietuvių, latvių, estų, rusų, ukrainiečių, vokiečių ir anglų.
11. Vaistai, gaminti Anglijoje, JAV, Vokietijoje, Švedijoje, Šveicarijoje, Prancūzijoje ir Sov. Sąjungoje.

Mūsų kioskis vaistų skyrius sudaro vaistus pagal bet kuria kalba rašytus receptus:

STANDARTINIAI SIUNTINIAI

Mums taip pat malonu pranešti visiems lietuviams, kad visados dar galima gauti kainoraštį standartinių siuntinių, kurių KAINOS YRA NENUVARŽOMOS. Tų siuntinių kainos yra tarp \$29.00 ir \$80.00:

PAVYZDŽIUI:

1. Už \$29.00 (įskaitant į tą sumą muitus ir kitus su pasiuntimu susijusius mokesčius) galite pasiųsti tokį siuntinį, kurį sudaro 6½ jardo vilnonės medžiagos 2 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams.
2. Už \$32.00 (taip pat įskaitant visus jau minėtuosius mokesčius) galite pasiųsti 6 jardu VILNONĖS medžiagos 2 paltams.
3. Už \$49.00 (įskaitant minėtuosius mokesčius) galite pasiųsti 13 jardu VILNONĖS medžiagos 4 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams.
4. Už \$79.00 (įskaitant minėtuosius mokesčius) galite pasiųsti 13 jardu VILNONĖS medžiagos 7 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams.

O taip pat turime dar ir kitus 22 skirtingus standartinius siuntinius su VILNONĖMIS medžiagomis, pamušalais, batais, megstiniais ir kt.

Nuo dabar standartinių siuntinių medžiagas mums specialiai gamina vienas didžiulis britų audimo fabrikas ir žymi jose "MADE IN ENGLAND", o tai padidina jų vertę Lietuvoje.

SIUNTĖJŲ PREKĖS

Įsteigėme specialų skyrių ir dabar jau priimame persiųsti į Lietuvą pačių siuntėjų supirktuosius daiktus. Siuntėjams pageidaujant, prie tokių siuntinių dar gali būti pridėta prekių, pasirinktų pagal mūsų katalogus, ar kuris nors standartinis siuntinys.

Turint galvoje tai, kad siuntiniai iš čia gabenami be perkrovinių iš latvo į latvą, jie gavėją pasiekia vidutiniškai per 3-5 savaites. Pageidaujant mes siunčiamė ORO PAŠTU.

MES UŽTIKRINAME, KAD

1. Siuntinys pasieks gavėją.
2. Jei siuntinys dingtų, grāžintumėm pinigus arba nemokamai pasiųstumėm kitą.
3. Visus su pasiuntimu susijusius mokesčius apmokame Londone, dėl to gavėjas už siuntinį jau nieko nebeprimoka.
4. Siunčiamos tik tokios prekės, kokios remiantis aprašymu ar pavyzdžiais būna užsakytos.

Mokėjimai

MOKĖJIMUS MES PRIMAME: a) asmeniniais čekiais, b) banko čekiais, c) tarptautiniais pinigais orderiais, d) britų pinigais orderiais, e) kelioliktiniais čekiais, f) pašto orderiais

MES SIŪLOME:

1. Visiems lietuviams, kurie iki šiol siųsdavo siuntinius per kitas firmas, TUOJAU parašyti mums ir BE JOKIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ paprašyti NEMOKAMŲ katalogo, medžiagų pavyzdžių ir kitokių informacijų.
2. Prieš užsakant kur nors kitur siuntinį palyginti su mūsų kainomis ir mūsų prekių kokybe.
3. Atsiminti, kad iš pat pradžių mes esame stovėję daugelio lietuvių reikalų sargyboje. Atsiminti taip pat, kad didesnė apyvarta mažina kainas ir kad mus remdami JŪS SUTAUPOTE APSČIAI SAVO PINIGŲ.

LONDON TRADING COMPANY

1A, Hunt Street London, W. 11 Great Britain

Boston, Mass.

A.L.T. Sandaros 7-oji kuopa savo 45 metų veiklai atžymėti rengia gegužinę — pikniką kuris įvyks birželio 28 d., 1 val. p. p., Lietuvių Tautiškam Parke, Brockton, Mass.

Paimtas pagarsėjęs orkestras. Erdvi svetainė šokiams. Puikus kambarys vaisėms.

Kviečiame dalyvauti visus geros valios lietuvius, ypatin- gai tuos, kurie kokiū nors būdu prisidėjo prie Ateities, vėliau tapusios Sandara, šleidimo. Turėsime progą prisiminti savo nuveiktus darbus, pasitarti dėl ateities, nusifotografuoti ir t.t.

Rengimo komisiją sudaro pasižymėję ir patyrę veikėjai: Bronius Kontrimas, Jurgis Kruo- pas ir Povilas Žirolis.

Autobusai išeis nuo South Bostono Lietuvių Piliiečių Dr-jos namo, Broadway ir E Sts. kampas, 1 val. po pietų.
JUOŽAS LEKYS

**BALYS PAVABALYS
SUSITINKA SU
JONU BŪTĖNU**

- Išigerkim!
- Kodėl ne!
- Bet kas fundys?
- Nežinia.

- Susidėkim
- Meš abu,
- Kiek išgersim,
- Nesvarbu.

- Jeigu būna
- Jau perdaug,
- Iš aludės
- Meta lauk.

- Nebereikia.
- Nebegerkim.
- Jei kas fundys,
- Tai neverkim... —

- Gal ir buvo
- Jau perdaug,
- Kad ant galo
- Metė lauk.

K. B. KRAUČIUNAS

PAUKŠČIAI SU ODOS MAIŠAIS

Pelikanas savo išvaizda ir gyvenimo būdu labai įdomus paukštis.

Pelikanų esama dviejų rūšių: baltos su neįžymiu pilkumu ir puikios rožinės spalvos. Abiejų rūšių pelikanų visi keturi pirštai yra sukabinti plaukia- mosiomis plėvelėmis; dėl to jie vadinami irklakojais.

Pelikanas turi milžinišką snapą, o po snapu yra didelis odos maišas, į kurį gali tilpti iki penkių svarų žuvų. Jei maišas nepripildytas, jis susitraukia mažomis raukšlėmis ir pasidaro visai neįžymus.

Vaikščiodamas žeme, peli- kanas dėl savo didelių, blogai prie kūno prisiglaudusių sparnų

atrodo neįžymus. Bet jis puikiai plauko, o skristi gali net stat- menai. Ore pelikanas stebina žiūrovą savo grakščiais ir vik- riais judesiais. Jis gali ištisomis valandomis sklandyti, spirale pakildamas iki tokių augštybių, kur atrodo lyg mažytė kregždutė. Pelikanų ne tik visi kaulai pripildyti oro ir dėl to yra labai lengvi, bet dar po oda randa- mas ištisas sluogsnis nedidelių oro pūselių, tarytum muilo putų.

Skrendantis pelikanas atro- do gana keistai: susukęs kaklą raidės S pavidalu, jis pasideda galvą ant nugaros, tarpupetyje. Atrodo, lyg kažkokia mažytė būtybė sėdėtų prašmatniame dideliam vežime.

Pelikanas — vandens paukštis. Minta daugiausia žu- vimis ir varlėmis. Įdomiai pe- likanai žuvauja. Tam reikalmi jie susijieško nedidelę upės įlanką. Kokios penkios dešim- tys pelikanų sustoja į eilę vidu- ry įlankos, ištiesia kaklus ir, ramiai, pusiau vandeny stovė- dami, laukia ženklų pradėti. Senis pelikanas, jų vadas, gar- siai surinka, o kartu ir visi kiti

ima smarkiai rėkti ir judėti. Artėdami prie kranto, savo ju- desius mažina, tik labiau plas- noja ir taško sparnais vandenį. Plačius ir ilgus savo snapus su- kiba į vandenį. Pelikanai, stovį eilės gahuse, eina į krantą greičiau. Tuo būdu, eidami vienas nuo kito per sparnus to- liu, varo žuvis prie kranto. Artėdami prie kranto, pelika- nai eilę trumpina ir tankina. Žuvis, ankštai suvartytos, ima net iš vandens šokti. Tuomet pelikanai imasi darbo. Penki ar šeši, visų didžiausieji, gaudo žuvis. Sugautas žuvis jie krau- nasi į po kaklais esančius odos maišelius. Tie maišeliai išsi- plečia.

Kai pelikanai pradeda žu- vauti, į tą vietą sulekia daug vandeninių ir plėstriųjų paukš- čių, tykančių vieną kitą žuvi mustverti.

Baigę zvejoti, pelikanai išlipa į krantą ir ima dalytis grobiu. Visi sąžiningai iškrato iš savo maišų visas žuvis. Ta- čiau kiekvienas lesa žuvį tik tada, kai vadas duoda ženklą — surinka. Atrodo, kad visiems tonka gauti lygią grobio dalį.

Nušautus pelikanus žmonės perka ir valgo.

VIRŠUJE: Publika Maironio mo- kyklos mokslo metų pabaigtu- vėse. Atuntajai klasei iš pir- mųjų eilių pasitraukus, jos vie- tą užėmė septintoji klasė.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Sis Alaskos veislės šuniukas (8 mėnesių) ieško gero šeim- ninko ir namų. Kas norėtų jį priimti? Stasys Parazinskas, Vienybės bičiulis, prašo susi- domėjusius telefonuoti Apple- gate 7-6262, geriausia po 6 v. vak., o savaitgaliais bet kuriuo laiku.

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS — TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIS KREIPKIS Į

American Home Realty

84-14 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
(Forest Parkway Stotis)

Tel. HI 1-5220

WILLIAM J. DRAKE

Licensed Real Estate Broker

Pagalvok apie savo ateitį, ieškok tinkamą namą savo šeimai ir sau. Neatidėliok, bet ieškok, tad kreipkis į AMERICAN HOME REALTY. Šiai firmai vadovauja patyrys WILLIAM J. DRAKE. Jis gerai apylinkę pažįsta nes čia buvo kandidatas į Kongresą.

LIETUVIAMS SPECIALUS PATARNAVIMAS

Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės. Mes surandame jums paskola namams.

White Horse Tavern

FRANAS BRUČAS, Savininkas

BARAS, RESTORANAS IR SALE
DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETUS

86-16 JAMAICA AVENUE
Woodhaven 21, N. Y.

Tel. Virginia 6-9519

Lietuvos krepšinio veteranai, kurių dauguma žaidė prieš 20 metų įvykusiose Europos krepšinio pirmenybėse, su sporto ir kitų sričių darbuotojais jų garbei suruoštame minėjime Chicagoje. Stovi (iš kairės): V. Radžius, A. Nasvytis, M. Razgys, A. Andrusis, Z. Puzinauskas, V. Budriūnas, F. Kriaučiūnas, P. Mažeika, P. Talzūnas, V. Adamkavičius, V. Norkus, J. Vaičiūnas, A. Valonis, E. Šulaitis. Sėdi — J. Jurgėla, B. Budrikas, E. Martinaitis, P. Daužvardis, dr. S. Biežis, Alibauskas, Giedraitis, H. Peteraitis, A. Lingytė, Z. Dailidka.

A. Gulbinko nuotrauka

E. Šulaitis nuotrauka.

Akademikų vasaros stovykla

Birželio 28 — liepos 5 d. Hudson Springs Park, Hudson, Ohio, įvyksta devintoji Akademinių Skautų Sąjūdžio vasaros stovykla. Stovykla bus įrengta ežero pakrantėje, prie pat Ohio Turnpike (Exit 13 arba 12).

Stovyklauti kviečiami visi ASS nariai, jų šeimos bei, su ASS skyrių valdybų pritarimu, jauni studentai, būsimieji ASS nariai. Mokestis — 2 dol. dienai: liepos 3, 4 ir 5 d. — 3 dol. dienai. Visi stovyklautojai prašomi iki birž. 15 d. užsiregistruoti pas Ritą Stravinskaitę, 1234 East 86 St., Cleveland 8, Ohio. Registracijos mokestis — 2 dol. Jis įskaitomas į stovyklos mokestį. Visi stovyklautojai atsiveža savo palapines ir stovyklinį turtą. Neturintieji palapinių iš anksto apie tai praneša ASS Clevelando skyriui.

Stovyklą rengia ASS Clevelando skyrius. Visais stovyklos reikalais kreiptis į pirm. V. Kamantą, 508 E. 125 St., Cleveland 8, Ohio, tel. Mulbery 1-6767.

DEL AKADEMIKŲ SKAUTŲ IŠVYKOS

Rytinio pakraščio akademinių skautų išvyka į ponų Devenų tik neįvyks. Tą dieną Waterburyje rengiamas beisbolo birželio minėjimas. Visi kviečiami klame minėjime dalyvauti. Išvyka įvyks liepos mėn.

IŠNUOMOJAMAS

labai gražus, šviesus, trijų kambarių butas, Brooklyne. Gražus rajonas, patogus susisiekimas. Telefonuoti Dickens 6-3225.

KVIETIMAS

Per dr. A. Želį, žymų Baltimorės veikėją, New Yorko ir apylinkės sportininkai ir suinteresuoti lietuviai kviečiami atvykti į pagerbimą Lietuvos sportininko John Unitas, priklausančio prie World Champion Football League. Pagerbimas įvyks šeštadienį, birželio 27 d., 7 val. 30 min. vak., Lithuanian Hall, 851 Hollins St., Baltimorėje. Įėjimas — 5 dol.

Pranešimas

Dėl susidėjusių aplinkybių Kanados sporto apygardai negalint praveisti sportinių žaidynių, FASK-tas oficialiai įgalioja Clevelando L.S.K. "Zaibas" būti IX-ųjų Šiaurės Amerikos lietuvių sportinių žaidynių vasaros rato vykdytoju.

Žaidynės įvyks l.m. liepos mėn. 3-4-5 d.d., Clevelande, Ohio.

Žaidynių programoje: lengvoji atletika, plaukymas, lauko tenisas ir futbolas (soccer).

Smulkesnės informacijos visiems registruotiems ŠALFASS-gos sporto klubams bus suteiktos žaidynių vykdytojo.

Visais sportinių žaidynių reikalais kreiptis šiuo adresu: L.S.K. "Zaibas," c/o Algirdas Bielskus, 1211 Carlyon Rd., East Cleveland 12, Ohio.

FIZINIO AUKLEJIMO IR SPORTO KOMITETAS

MŪRINIAI NAMAI - vienos, dviejų ar daugiau šeimų, netoli Subway, taip pat APARTAMENTŲ NAMAI investavimui, teikiantys nuo 10 iki 25% pelno.

Fred Meyer Agency REAL ESTATE INSURANCE

Jeigu norite parduoti savo namą tuojau telefonuokite EV 5-3700 ir klauskite MR. DARROW.

2222 PITKIN AVENUE
BROOKLYN 7, N. Y.
COR. VAN SICLEN AVE.

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street
Brooklyn 1, N. Y.
MAin 4-6400

700 Caroline Ave.
N. Valley Stream, N. Y.
VALley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

Joseph Andrusis Insurance

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders).

KREIPTIS

HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 7-4477

Kasdien 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sėkmadieniais 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

JOE & JOHN FRIENDLY SERVICE

JONAS KARPUS
JUOZAS KAZLAS
Savininkai

- SUNOCO -

Tel. APplegate 7-9515
GAS - OIL - TIRES
BATTERIES

A to Z LUBRICATION
588 Jamaica Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Highland Place kampas

Dan Geitz The Florist

30 metų gėlių biznyje. Kalbam lietuviškai.
Mes pristatysime, tik paskambinkite: GL 6-8212
1344 GATES AVENUE BROOKLYN 27, N. Y.
(Myrtle Ave. kampas)

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA IR JŪRGIS JOKUBAICIAI

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

LIETUVIŲ SPORTO KLUBO
ir LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBO SPORTININKŲ

Metinis

Piknikas - gegužinė

įvyks

Birželio 21 d., sekmadienį

POLISH NATIONAL HALL

108-11 SUTHPIN BOULVDARD JAMAICA, N. Y.

Šokiai - bufetas - laimėjimai

Pradžia 1 val. po pietų.

Įeinant aukojama \$1.00

MALONIAI KVIETIAME ATŠILANKYTI IR
PAREMTI NEW YORKO SPORTAUJANTŲ JAUNIMĄ.

Arlington RESTAURANT

LIETUVIŠKAS MAISTAS

COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING
HALL FOR ALL OCCASIONS

385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE
Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station
Phone: TAYlor 7-9842 ONA ir JONAS VALAČIAI

Winter Garden Tavern Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir
kitokioms pramogoms.

POLAIDOTUVINIAI PIETUS

Pirmos rūšies lietuviškas
maistas prieinamomis kainomis.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Baras ir Restoranas

Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai.

GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS

Salės šokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms
prieinamomis kainomis. Lietuviškų organizacijų
susirinkimų patalpos nemokamai.

Visais reikalais kreipiamasi į klubo reikalų vedėją
KOSTĄ VAITAITI

280 UNION AVENUE
SPAUDOS KIOSKAS

BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

STIKLINIS BARAS. VIENA GRAŽIAUSIŲ UŽEIGŲ.

273 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-9533

MARY PAIAUIS

RESTAURANT
BAR & GRILL

337 ST. NICHOLAS AVE.
(Ridgewood)

BROOKLYN, N. Y.

Phone: EVergreen 2-9141

Kviečia visus atsilankyti, linksniai laika praleisti ir
su draugais sueiti.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS
Direktorius

ALB. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų Vedėjas

660 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius

410 METROPOLITAN AVENUE

BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

9 STAGG STREET

BROOKLYN 6, N. Y.

Vėsinamos Koplyčios

Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Sovietų premjeras N. Chruščiovas su rytinių vokiečių grupe nuvyko į Latvijos sostinę Rygą. Vokiečių grupei vadovauja komunistų partijos sekretorius Walter Ulbricht ir premjeras Otto Grotewohl.

JOHN BALTADUONIS
FRANKFORD AVENUE

Cafe

1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Petrus Lisauskas praneša, kad birželio 20 d. Maspetho Lietuvių salėje rengiamas balius pagerbti Antanus, Jokūbus, Jonus, Petrus ir Povilus. Rengėjų komitetą sudaro P. Svetka, P. Matonis, J. Jakaitis, J. Motiejūnas, J. Klasčius, J. Lazauskas, A. Andrejevskis, A. Matokaitis, J. Mockevičius, ir P. Paulauskas. Vakarienės pradžia 8 val. vak. Įeinant aukojama \$2.50.

VERŠUJE: Urkulė Bacevičienė (kairėje) su sūnum Algirdu ir marčia Barbara. Algirdas Bacevičius, neseniai įgijęs kapitono laipsnį JAV armijoje, su žmona ir vaikais buvo atvykęs iš Washingtono paviešėti pas motiną.

• Praėjusį antradienį, birželio 9, buvusi karščiausia šių metų diena. Temperatūra siekusi 91.3 laipsnių.

Norintieji įsigyti skanių lietuviškų produktų,

LIETUVIŠKOS DUONOS, LIETUVIŠKŲ SŪRIŲ,
LIETUVIŠKŲ DEŠRŲ IR SKILANDŽIŲ

kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą:

PETRĄ LISAUSKĄ

64-09 CLINTON AVENUE, MASPETH, N. Y.

Tel. TW 4-8087

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

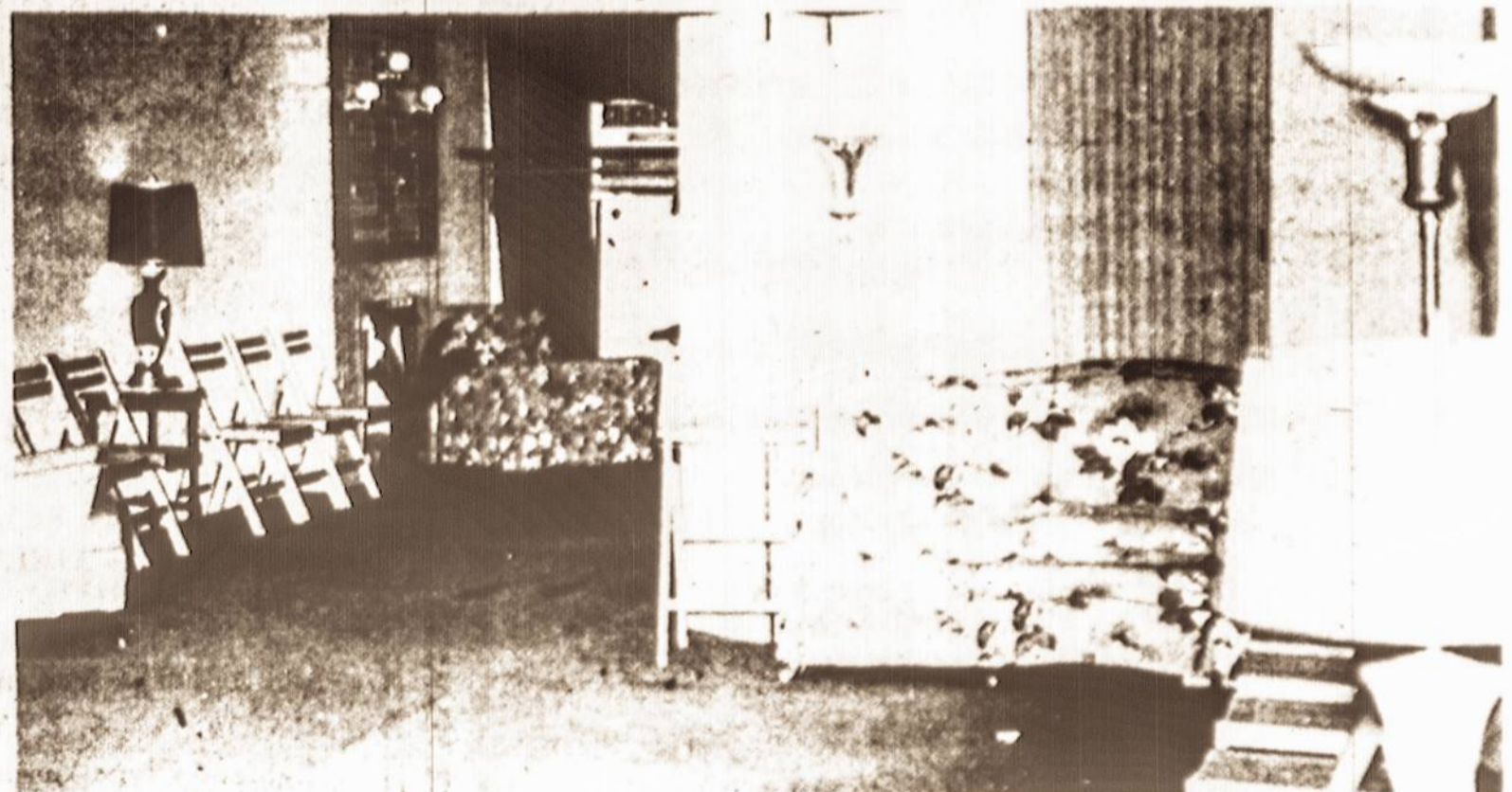
Telefonas: VIRGINIA 6-1800

AUGUST P. GUSTAS, Inc. Laidotuvių direktorius

354 MARCY AVENUE

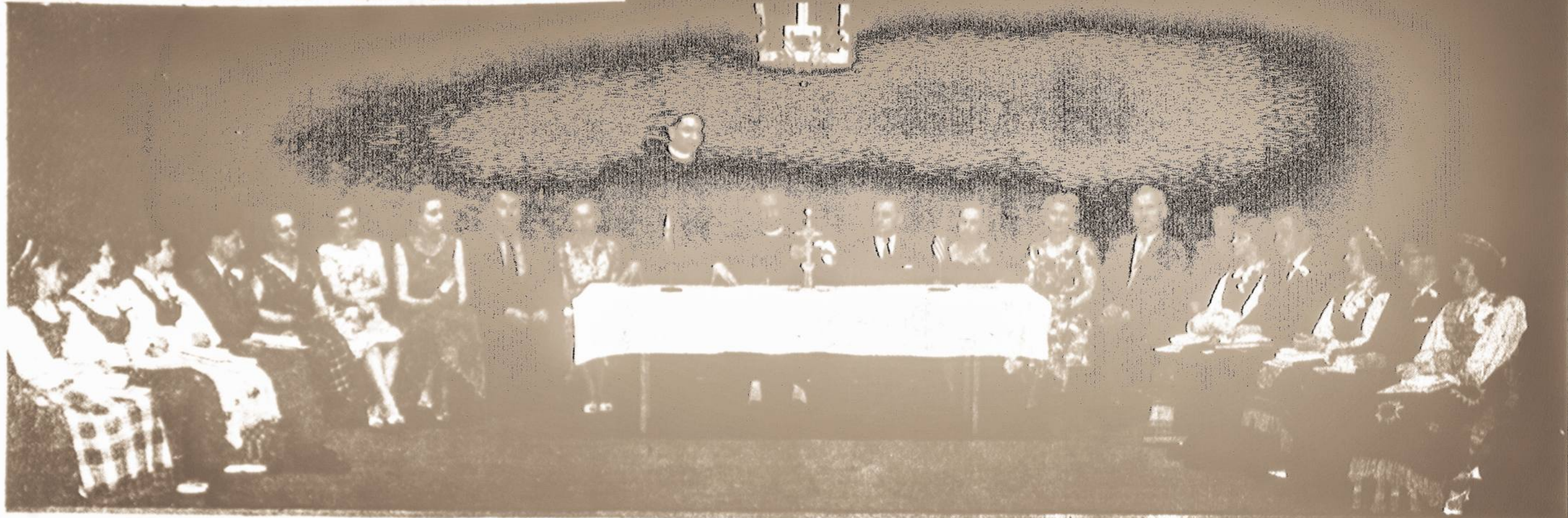
BROOKLYN, N. Y.

TEL. EVergreen 7-4774

Naujai įrengtos koplyčios yra vos 2 blokai nuo Broadway. Pasiekiamas važiuojant BMT, INS traukiniais ir autobusais. Daug vietos automobiliams pasistatyti.

VIENYBĖ

Vaclovas Sidzikauskas, Laisvės Komiteto pirmininkas, kalbės balsioje birželio minėjime, ruošiamame New Yorko Lietuvių Tarybos. Minėjimas įvyksta birželio 14 d., sekmadienį, 1 val. p. p., Piliečių Klube (280 Union Ave., Brooklyn). Bus ir meninė dalis. Įėjimas nemokamas.

Adomas Galdikas, dailininkas, dalyvauja grupinėje parodoje, New Yorko, Feigelo galerijoje. Parodoje dalyvauja ir žymūs Europos dailininkai.

Antanas Trimakas, Vilko pirmininkas, kalbės pobūvyje, kurį jam pagerbti rengia Women for Freedom of Europe ir N. Y. Lietuvių Moterų Klubas. Pobūvyje dar bus pagerbta ir kalbės WFE garbės pirmininkė Geraldine Fitch. Pobūvis įvyksta birželio 16, antradienį, 6 val. vak., Baltic Freedom House. Įėjimas laisvas.

Operetės Choro paskutinė šio sezono repeticija įvyksta birželio 12 d. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Antanas Ragelis praneša, kad jis persikėlė į Glendale, N. Y. Jo naujas adresas — 71-29 72nd St., Glendale 27, N. Y. Telefonas EV 6-0333.

V. Proščionaitė-Brazaitienė, poetė, gyvenanti Brooklyne, buvo nuvykusi į Medeliną, Kolumbijoje, aplankyti savo sergančios motinos. Jos tėvas, dr. F. Proševičius, tame mieste verčiasi medicinos praktika.

Jonas Mačiūnas, inž. Visvaldo ir Baniutės Mačiūnų sūnus, gegužės 3 d. baigė The Cooper Union, įgydamas Bachelor of Civil Engineering laipsnį. Tarnybai išvyksta į Kaliforniją.

Kristina Paprockaitė, dr. Vaclovo ir Birutės Paprockų dukterė, išvyksta į Europą tęsti studijų. Dabar ji studiuoja New Yorko universitete kalbas. Studijoms tęsti yra priimta į Heidelbergo universitetą, Vokietijoje.

Ceslovas Janušas, dailininkas, Long Island Meno Lygos parodoje laimėjęs pirmąją premiją už aliejinę tapybą, neseniai antrą kartą buvo perrinktas Long Island Meno Lygos vicepirmininko pareigoms.

Jurgio ir Marijos Diržių rezidencijoje, Upper Brookville, prie Oyster Bay, Long Island, birželio 28 d. įvyksta Moterų Vienybės metinė išvyka.

BIRŽELIO 7 D. ŠEŠTADIENINĖ MAIRONIO MOKYKLA BROOKLYNE išleido ketvirtą abiturientų laidą. Nuotraukoje: abiturientai su mokytojais. Kalba kum. J. Pakalniškis, mokyklos kapelionas. Nuo jo į kairę: J. Kregždienė, L. Žitkevičius (tėvų komiteto pirm.), K. Šventoraitienė, J. Matulaitienė, V. Jocienė. Į dešinę: kun. N. Pakalnis (mokyklos globėjas), J. Šlepety (LB atstovas), E. Ruzgienė (mokyklos vedėja), J. Gerdvilienė, P. Gaurys, A. Zubkienė. I. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Vida Solomonaite

kalba abiturientų vardu Maironio mokyklos abiturientų išleistuvėse.

Maironio mokykla išleido naują abiturientų laidą. Praėjusi sekmadienį įvyko jų išleistuvės. Ta pačia proga baigėsi ir mokslo metai, jau devintieji nuo mokyklos įsikūrimo. Patys mokiniai atliko įdomią programą. Mokyklą šiemet baigė: Rimantas Budraitis, Violeta Cibulskaitė, Jūratė Kleizaitė, Irena Kybartaitė, Ramutė Matulaitytė, Vytautas Radzivanas, Kęstutis Ramančionis, Vida Solomonaite, Audronė Šileikytė.

M. Slapšys B Washingtono dalyvavo Lietuvių Filatelistų susirinkime, kuris įvyko Arlington Restorane, Brooklyne, perėitą sekmadienį.

Taut. Akad. Sambūrio New Yorko birželio 13 d. numatytas pokalbio vakaras dėl technišky klubių atidedamas į rudenį.

Nauja LB New Yorko apygardos valdyba

Savo posėdyje, įvykusiame birželio 4 dieną, LB New Yorko apygardos valdyba taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — D. Penikas, sekretorius — J. Maurukas, vicepirmininkas — V. Alksninis, vicepirm. kultūros ir informacijos reikalams — Pr. Naujokaitis, kultūros reikalų vadovas — A. Dimas, išdinininkas — A. Maceika, organizacinių reikalų vedėjas — A. Varnas, ūkio reikalų vedėjas — E. Čekienė.

LIETUVIŲ DIENA

Šių metų birželio 28 dieną Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygarda rengia Lietuvių Dieną — gegužinę užmiestyje. Parinkta toji pati vieta, kaip ir praėjusiais metais, būtent — Idlewild Park Inn (Max Restaurant), Hook Creek vietovėje, jūros įlankos iškybulyje, jaukiame sodelyje, žilvičių pavėsyje. Vieta lengvai pasiekdama automobiliais (Rockaway Blvd.)

SPAUDOS KLUBO SUSIRINKIMAS

Spaudos Klubo susirinkime, įvykusiame Arlington Restorane, Brooklyne, perėitą antradienį, Albinas S. Trečiokas, papasakojo išplūdžius B Tautinės Sąjungos seimo Detroite, o išdinininkas J. Audėnas raportavo apie neseniai įvykusį Peasant Union Suvažiavimą Washingtono; Klubo susirinkime dalyvavo svečiai A. Devenienė, J. Pajaujis, J. Kardelis ir Skučas.

Jonas Valaitis, Klubo pirmininkas, pranešė nariams apie dramaturgo Petro Vaičiūno mirtį Lietuvoje.

Pranas Lapė atostogų išvyko į Maine valstybę.

Domas Penikas
N. Y. apygardos pirm.

ir autobusu, einančiu į Far Rockaway. Numatyta gyva ir įvairi programa: dainos, tautiniai šokiai, laužo programa, šokių kontestas. Sodas atidaromas 1 val. p. p., programos pradžia — 3:30 val. p. p., šokiai 4:30 — 9:30 p. p. Smulkesnių informacijų bus duodama vėliau.

Lietuvių, latvių ir estų inžinierių ir architektų New Yorko ir Philadelphia's skyriai birželio 13 d. (šešt.) rengia savo aštuntą, metinę, tradicinę išvyką į Rova Farms, Cassville, N. J. Bendri pietūs — 5 val.

Birželio 19 d. (penkt.), 7 val. 30 min., Lietuvių Atletų Klubo salėje žaikiama ALIAS New Yorko skyriaus metinis susirinkimas. Inž. arch. J. Okunis darys pranešimą "Šių dienų architektūros klausimais."

Petras Vytautas Avižonis

susituokia su Liuda Violeta Jucėnaitė. Sutuoktuvės įvyks Hartforde, Conn., Šv. Trejybės bažnyčioje, birželio 20 d.

Mūsų brangioms narėm
Grazinai Siliūnienei, Danutei Senikienei
ir Aldonai Alytienei

DIDELIO SKAUSMO VALANDOJE NETEKUS
BRANGAUS TĖVO DR. ROKO ŠLIUPO

reiškiamo užuojautą,
LIET. MOTERŲ ATS. NEW YORKO KLUBAS

Danutei Šliupaitėi Senikienei
ir Grazinai Šliupaitėi Siliūnienei

JŲ TĖVELIUI DR. ROKUI ŠLIUPUI
MIRUS LIETUVOJE

gilia užuojautą reiškia
LST KORP. NEO LITHUANIA
TAUT. AKAD. SAMBŪRIS NEW YORKE